

23.04.2024

SOSIAALI-, TERVEYS- JA PELASTUSLAUTA- KUNTA

ESITYSLISTA

8 - 2024

KOKOUSKUTSU

Kokousaika 23.04.2024 klo 16:15
Kokouspaikka Kallion virastotalo Toinen linja 4 A, nh.1
Käsitellään Tällä esityslistalla mainitut asiat

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta

23.04.2024

Asia	Sivu
1 Kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden toteaminen sekä pöytäkirjan tarkastajien valinta	1
2 Ilmoitusasiat	2
3 Sosiaali-, terveys- ja pelastustoimen talouden ja toiminnan ennuste	3
4 Vammaisten asumispalvelujen hankinta	13
5 Vammaisten työ- ja päivätoiminnan palvelun hankinta	21
6 Vammaisten lasten loma-ajan toiminnan palvelun hankinta	29
7 Kampin palvelukeskuksen sekä Munkkiniemen palvelukeskuksen ja päivätoiminta Sinilinnun ruokapalvelujen hankinta	35
8 Lastensuojelun laitospalvelun vaativan tason laitoshoidon suorahankinta Oulaisten Kuntolasta	40
9 Hankintaoikaisu terveys- ja päihdepalvelujen johtajan päätökseen 7.3.2024 § 29 koskien päihdepalvelujen (päihdevieroitus- ja kuntoutuspalvelut) hankintaa	42
10 Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle asumisen ja siihen liittyvän maankäytön toteutusohjelmasta 2024–2027	52
11 Pöydälle 09.04.2024 Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle valtuutettu Hilikka Ahteen ym. valtuustoaloitteeseen koskien omaishoidettavien rokotuksia kotona	56
14 Kaupungin viranomaisten päätösten seuraaminen	60

23.04.2024

Asia/1

1

Kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden toteaminen sekä pöytäkirjan tarkastajien valinta

Päätösehdotus

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta päättää todeta kokouksen laillisesti koolle kutsutuksi ja päätösvaltaiseksi. Samalla sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta päättää valita pöytäkirjantarkastajaksi jäsen Johanna Nuortevan ja varatarkastajaksi jäsen Mikko Paunion.

Esittelijä

apulaispormestari
Daniel Sazonov

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

23.04.2024

Asia/2

2

Ilmoitusasiat

Päätösehdotus

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta päättää merkitä tiedoksi ilmoitusasiat.

Esittelijän perustelut

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta tiedottaa seuraavat päätökset tai muut tiedotusluontoiset asiat:

Terveysasemapalvelujen hankintojen arvioinnin tilannekatsaus. Terveysasemien johtajalääkäri ***** ja kehittämiskonsultti ***** ovat kutsuttuina asiantuntijoina.

Esittelijä

sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Veera Komulainen, hallintoasiantuntija, puhelin: 09 310 36594
veera.komulainen(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

23.04.2024

Asia/3

3

Sosiaali-, terveys- ja pelastustoimen talouden ja toiminnan ennuste

HEL 2024-003932 T 02 02 01

Päätösehdotus

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta päättää merkitä tiedoksi toiminnan ja talouden toteumaennusteen 29.2.2024 tilanteessa.

Esittelijän perustelut

Talous- ja suunnittelujohtaja ***** suunnittelupäällikkö ***** yhteyspäällikkö ***** ja johtava controller ***** ovat kutsuttuina asiantuntijoina läsnä kokouksessa tämän asian käsittelyssä.

Kaupunginkanslialle toimitetaan vuonna 2024 toiminnan ja talouden ennusteet kolme kertaa. Kaikki kaupunginkanslialle toimitettavat ennusteet tuodaan tiedoksi sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunnalle. Sosiaali-, terveys- ja pelastustoimen ennusteet laaditaan kaupunkiyhteisen rakenteen mukaisesti. Nyt laadittu ennuste perustuu oman toiminnan osalta helmikuun lopun tietoihin. HUS-yhtymä on ennustettu HUSin talousarvioraamiin, sillä HUS-yhtymä laatii ensimmäisen virallisen ennusteen toukokuussa huhtikuun toteutumien pohjalta.

Ennusteeseen aiheuttavat edelleen epävarmuutta muun muassa mahdolliset valtionrahoituksen muutokset sekä henkilöstömenojen osalta Sarastian raportointiongelmät.

Sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialalla on talousarviossa yksi valtuuston nähden sitova nettobudjetoitu talousarviokohta sosiaali-, terveys- ja pelastustoimi. Talousarviokohdan tulot ovat myyntituloja, maksutuloja, tukia ja avustuksia sekä muita toimintatuloja. Nettobudjetoitu sitova talousarviokohta sisältää myös Helsingin HUS-yhtymän rahoitusosuu-den.

Kaupunginvaltuuston 22.11.2023 hyväksymä sosiaali-, terveys- ja pelastustoimen talousarvio oli seuraava:

Sosiaali-, terveys- ja pelastustoimi (1000 euroa)

Menot	Tulot
-2 891 155	200 100

Toimialan sitova toimintakate ennen poistoja on -2 691 055 000 euroa. Toimialan vuosikate valtion rahoitusosuuden ja arvioitujen korkotuotto-

jen jälkeen on 11 500 000 euroa ja tilikauden tulos poistojen jälkeen - 4 500 000 euroa.

Kaupunginvaltuuston päätöksen jälkeen valtion yleiskatteellinen rahoitus on muuttunut kerran 13.12.2023, jolloin valtionvarainministeriö julkaisi tarkennetut rahoitusosuudet vuodelle 2024. Helsingin rahoitusosuus kasvoi hieman ollen nyt 2 699 741 302 euroa.

(5 10) Sosiaali-, terveys- ja pelastustoimi (1000 euroa)

	TP 2023	TA 2024	Ennuste 29.2.	Ero TA	Ero%
Tulot	230 892	200 100	238 850	38 750	19,4 %
Menot	-2 800 277	-2 891 155	-2 962 970	-71 815	-2,5 %
Toimintakate	-2 569 385	-2 691 055	-2 724 120	-33 065	-1,2 %
Valtionrahoitus	2 600 907	2 699 551	2 699 741	190	0,0 %
Korkotuotot	8 603	3 004	5 000	1 996	66,4 %
Vuosikate	40 125	11 500	-19 379	-30 879	-268,5 %
Poistot	-11 127	-16 000	-16 000	0	0,0 %
Tilikauden tulos	28 998	-4 500	-35 379	-30 879	-686,2 %

Sosiaali-, terveys- ja pelastustoimen arvioitu toimintakate -2 724,1 miljoonaa euroa alittaa 33,1 miljoonaa euroa kaupunginvaltuuston päättämän talousarvion sitovan toimintakatteen -2 691,1 miljoonaa euroa.

Toimialan tuloslaskelmassa on huomioitu toimialalle maksettavat korkotuotot noin 5 miljoonaa euroa vuodelle 2024. Korkotuotot eivät kirjainpidollisesti kuulu käyttötalouden tuloihin. Korkotuotot johtuvat siitä, että valtion yleiskatteellinen rahoitus maksetaan kaupungin niin sanotulle sosiaali-, terveys- ja pelastustoimen lähetetilille etupainotteisesti, jolloin kassassa olevasta tulosta kaupunki maksaa korkotuottoa toimialalle.

Sosiaali-, terveys- ja pelastustoimella on talousarviossa kaksi alatalouskohtaa; sosiaali-, terveys- ja pelastuspalvelut ja HUS-yhtymä.

Sosiaali-, terveys- ja pelastuspalvelujen toiminnan ja talouden

5 10 01 Sosiaali-, terveys- ja pelastuspalvelut (1000 €)

	TP 2023	TA 2024	Ennuste 29.2.	Ero TA	Ero %
Tulot	230 892	200 100	238 850	38 750	19,4 %
Menot	-2 020 208	-2 080 355	-2 152 170	-71 815	-3,5 %
Toimintakate	-1 789 316	-1 880 255	-1 913 320	-33 065	-1,8 %

Sosiaali-, terveys- ja pelastuspalvelujen tulojen arvioidaan ylittävän budjetin 38,7 miljoonalla eurolla. Tuloissa on huomioitu sosiaali- ja terveysministeriön Kestävän kasvun hanke 6,8 miljoonaa euroa sekä valtiovarainministeriön myöntämästä avustuksesta toiminnan käynnistämiseen 7,2 miljoonaa euroa, jonka arvioidaan toteutuvan vuoden 2024 aikana (avustusta on myönnetty Helsingille yhteensä 18 miljoonaa euroa käytettäväksi vuoden 2025 loppuun saakka). Avustusten lisäksi tuloilytystä merkittävästi selittävä tekijä on vuokratulojen budjetointikäytännön muuttuminen.

Menojen ennustetaan ylittävän kokonaisuudessaan talousarvion 71,8 miljoonalla eurolla. Ennusteessa on huomioitu toimialan talouden tasapainottamiseen tähtäävän muutosohjelman kustannusvaikutukset. Menopuolella suurimmat ylitystä selittävät tekijät ovat perhe- ja sosiaalipalvelujen, terveys- ja päihdepalvelujen sekä sairaala-, kuntoutus- ja hoivapalvelujen ostot ja vuokramenojen tekninen ylitys.

Toimialan sitovan toimintakatteen ennustetaan alittavan talousarvion 33,1 miljoonalla eurolla.

Muutosohjelma talouden tasapainottamiseksi

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta päätti 19.9.2023 § 183 käynnistää talouden tasapainottamiseen tähtäävän muutosohjelman 2023–2026. Tavoitteena on muun muassa tiivistää tilankäyttöä, tarkastella vuokratyövoiman kustannuksia, lisätä tuloja nostamalla asiakasmaksut lakisääteiseen tasoon ja tehostamalla kustannusten perintää sekä kehittää toimivampia ja kustannustehokkaampia toimintatapoja.

Toimialan muutosohjelman toteutuneet kustannusvaikutukset vuonna 2023 olivat 43,9 miljoonaa euroa. Kustannussäästöä syntyi eniten hallinnollisia kaupunkiyhteisiä kustannuksia vähentämällä ja karsimalla päällekkäistä työtä. Myös muun muassa sairaansijasulkujen keskittämällä ja muulla henkilöstö- ja resurssisuunnittelun tarkastelulla on pystytty hillitsemään kustannuksia.

Vuonna 2024 arvioidaan muutosohjelman kustannusvaikutuksiksi 15,7 miljoonaa euroa, joista tulojen lisäyksiä arvioidaan olevan 7 miljoonaa euroa ja menosäästöjä 8,7 miljoonaa euroa.

Sosiaali-, terveys- ja pelastuspalvelujen palvelukokonaisuuksien ennusteet

Perhe- ja sosiaalipalvelut

Perhe- ja sosiaalipalveluissa on ylityspainetta noin 39,6 miljoonaa euroa, tulojen arvioidaan ylittävän budjetin 3,9 miljoonaa euroa ja toimintakatteen ennuste on 37,7 miljoonaa euroa alijäämäinen.

Talouden muutosohjelman ennustetaan tuovan lisätuloja 0,4 miljoonaa euroa ja kustannussäästöjä 2,6 miljoonaa euroa.

Suurimmat ylityspaineet ovat asiakaspalvelujen ostoissa 32,7 miljoonaa euroa ja muiden palvelujen ostoissa 4,7 miljoonaa euroa sekä avustuksissa 2,9 miljoonaa euroa ja vuokratkustannuksissa 0,5 miljoonaa euroa. Säästöä ennustetaan henkilöstökustannuksissa ja tarvikehankinnoissa yhteensä 1,2 miljoonaa euroa.

Tulojen ennustetaan ylittävän budjetin myyntituotoissa 5,3 miljoonaa euroa ja muissa tuotoissa alitusta tuottoihin 1,9 miljoonaa euroa.

Vammaispalvelussa ylityspainetta on noin 25,1 miljoonaa euroa, joka koostuu pääosin asiakaspalvelujen ostoista, noin 21,0 miljoonaa euroa. Avustuksissa kotitalouksille on ylityspainetta 3,5 miljoonaa euroa ja muissa tiliryhmissä 1,7 miljoonaa euroa.

Säästöä on henkilöstökustannuksissa 0,8 miljoonaa euroa ja ostoissa tilikauden aikana 0,3 miljoonaa euroa.

Vammaispalvelujen oma toiminta vahvistuu, kun moniammatillisen tuen yksikkö aloittaa heinäkuussa 2024. Yksikön tavoitteena on ehkäistä uusien kriisijaksojen ostoja ja mahdollistaa vaativan tuen asiakkaiden kotiutumisen ostopalveluista. Vammaispalveluissa suunnitellaan vaativan työ- ja päivätoiminnan järjestämistä liikkuvan tuen palveluna, jolloin ei tarvita suuria toimitiloja/kiinteistöä. Suunnitelmissa on myös vähentää vuokratyövoiman käyttöä ja perustaa oma sijaispooli.

Lastensuojelussa ylityspainetta on 7,9 miljoonaa euroa, joka koostuu pääosin asiakaspalvelujen ostoista, 10,1 miljoonaa euroa. Ylitys muodostuu pääosin erityistason laitoshoidosta noin 9 miljoonaa euroa ja vastaanoton laitoshoidon osuudesta noin 1,1 miljoonaa euroa. Lastensuojelun laitoshoidon tarvitsevien lasten määrää on pyritty pitkäjänteisesti vähentämään vahvistamalla erityisesti nuorten monialaisia ja intensiivisiä avoimuuden tukitoimia. Muutosohjelman mukaisia toimenpiteitä on käynnissä, muun muassa asiakkuus- ja palvelukriteerien tarkastelu, oman vastaanottoperhehoidon saatavuuden parantaminen ja lastenkotitoiminnan toiminnan käyttöasteen nostaminen.

Avustuksissa kotitalouksille on ylityspainetta 0,3 miljoonaa euroa ja vuokratkustannuksissa 0,3 miljoonaa euroa.

Säästöä on henkilöstökustannuksissa 1,9 miljoonaa euroa ja muiden palvelujen ostoissa 1,0 miljoonaa euroa.

Lapsiperheiden hyvinvointi ja terveysterveystoiminta ylittää kaikissa isoissa tiliryhmissä, toimintamenoihin ennustetaan ylitystä 7,7 miljoonaa euroa.

Henkilöstömenoissa ennustetaan ylitystä 2,5 miljoonaa euroa. Neuvolan kotipalvelun asiakaspalvelujen ylitys on ennusteessa 1,6 miljoonaa euroa. Muiden palvelujen ostoissa ylityspainetta on 3,7 miljoonaa euroa, josta kasvatuksen ja koulutuksen toimialan tuottaman oppilashuollon arvioitu ylitys on 2 miljoonaa euroa.

Nuorten ja aikuissosiaalityön palveluissa ennustetaan alitusta 0,9 miljoonaa euroa. Alitusta on henkilöstömenoissa 0,85 miljoonaa euroa ja avustuksissa kotitalouksille noin 1,0 miljoonaa euroa. Ylipainetta on puolestaan muiden palvelujen ostoissa ja muissa tiliryhmissä noin 1,0 miljoonaa euroa. Muiden palvelujen ostojen ylityspaine johtuu muun muassa tulkkipalvelun kustannuksista sekä opiskeluterveydenhuollon kuraattori- ja psykologipalvelujen hankinnan arvioidusta ylityksestä.

Perhe- ja sosiaalipalvelujen yhteisiin kustannuksiin ennustetaan alitusta 0,2 miljoonaa euroa.

Terveys- ja päihdepalvelut

Terveys- ja päihdepalveluissa menojen ylityspaine on 16,8 miljoonaa euroa, tulojen arvioidaan ylittävän budjetin 6,6 miljoonalla eurolla ja toimintakatteen ennuste on 10,2 miljoonaa euroa alijäämäinen. Talouden muutosohjelman ennustetaan tuovan lisätuloja 3,7 miljoonaa euroa ja kustannussäästöjä 2,0 miljoonaa euroa.

Menojen ylityspaine noin 16,8 miljoonaa euroa koostuu asiakaspalvelujen ostoista 16,0 miljoonaa euroa, muiden palvelujen ostoista 3,4 miljoonaa euroa, muiden palvelujen ostoista 3,8 miljoonaa euroa ja muista tiliryhmistä 0,8 miljoonaa euroa. Vastaavasti henkilöstömenoissa ennustetaan säästöä noin 7,3 miljoonaa euroa.

Tulot ennustetaan ylittävän budjetin maksutuotoissa noin 3,7 miljoonaa euroa, myyntituotoissa noin 0,9 miljoonaa euroa ja tuet ja avustukset -tiliryhmässä noin 2,0 miljoonaa euroa.

Terveysasemilla ja sisätautien poliklinikalla menojen arvioidaan toteutuvan budjetin mukaisena. Henkilöstökustannuksissa ennustetaan säästöä noin 5,8 miljoonaa euroa ja vuokratkustannuksissa 0,4 miljoonaa euroa, mutta ylityspainetta on omahoitotarvikejakelussa ja laboratoripalveluissa noin 6,2 miljoonaa euroa.

Myynti- ja maksutuotot ennustetaan ylittävän budjetin noin 0,5 miljoonaa euroa.

Asumis-, kriisi- ja päihdepalveluissa on ylityspainetta menoissa 11,9 miljoonaa euroa, joka koostuu pääosin asiakaspalvelujen ostoista 10,1

23.04.2024

Asia/3

miljoonaa euroa, muiden palvelujen ostoista 0,2 miljoonaa euroa ja muista tiliryhmistä 1,6 miljoonaa euroa.

Tulojen ennustetaan ylittävän budjetin maksutuotoissa noin 2,0 miljoonaa euroa ja myyntituotoissa noin 0,3 miljoonaa euroa.

Psykiatriassa menoissa on ylityspainetta 2,9 miljoonaa euroa, joka koostuu pääosin henkilöstökustannuksista noin 2,6 miljoonaa euroa ja muissa tiliryhmissä 0,3 miljoonaa euroa.

Tulojen ennustetaan ylittävän budjetin maksutuotoissa noin 0,2 miljoonaa euroa.

Suun terveydenhuollossa on ylityspainetta 2,0 miljoonaa euroa. Ylityspainetta on asiakaspalvelujen ostoissa ja muiden palvelujen ostoissa noin 6,5 miljoonaa euroa, mutta vastaavasti alitusta henkilöstömenoissa on noin 4,5 miljoonaa euroa. Tulojen ennustetaan ylittävän budjetin maksutuotoissa noin 1,5 miljoonaa euroa ja tuet ja avustukset -tiliryhmässä noin 0,7 miljoonaa euroa.

Terveys- ja päihdepalvelujen yhteisten menojen arvioidaan toteutuvan budjetin mukaisena.

Sairaala-, kuntoutus- ja hoivapalvelut

Sairaala-, kuntoutus- ja hoivapalveluissa menojen ylityspaine on 29,6 miljoonaa euroa, tulojen arvioidaan ylittävän budjetin 26,9 miljoonalla eurolla ja toimintakatteen ennuste on 2,7 miljoonaa euroa alijäämäinen. Talouden muutosohjelman ennustetaan tuovan lisätuloja 3 miljoonaa euroa ja kustannussäästöjä 4 miljoonaa euroa.

Menojen ja tulojen suurin ylityspaine koostuu ulkoisista vuokrista, kustannukset 26,7 miljoonaa euroa ja tuotot 23,9 miljoonaa euroa. Vuokrien kasvu johtuu pääosin tiliointikäytännön muutoksesta. Ostopalveluissa asukastilojen vuokrat tiliöitiin aiemmin asiakaspalvelujen ostot -tiliryhmään, nyt vuokratilille, kuten tulotkin. Oman palvelun osalta asukasvuokrien kustannukset ja tulot eivät aiemmin ole näkyneet sosiaali-, terveys- ja pelastustoimen kirjanpidossa. Toimintamallin muutoksen nettovaikutus on noin -3,2 miljoonaa euroa.

Muiden palvelujen ostot -tiliryhmän ylityspaine on 22,4 miljoonaa euroa, joka johtuu pääasiassa vuokratyövoiman käytöstä. Vastaavasti henkilöstömenojen arvioidaan alittavan budjetin 17,3 miljoonalla eurolla. Ostot tilikauden aikana ja muut kulut -tiliryhmät ylittävät budjetin 1,2 miljoonalla eurolla. Säästöä syntyy 1,1 miljoonalla eurolla avustukset kotitalouksille -tiliryhmässä ja asiakaspalvelujen ostoissa 2,4 miljoonaa euroa.

Ilman seniorikeskusten asukasvuokrien kirjaamiskäytännön muutosta sairaala-, kuntoutus- ja hoivapalvelujen tulojen ylitys olisi 16,4 ja menojen ylityspaine 15,9 miljoonaa euroa.

Arviointitoiminnassa menojen ylityspaine on 9,0 miljoonaa euroa ja tulojen 9,3 miljoonaa euroa. Menojen ylitys koostuu vuokratulosta 13,6 miljoonaa euroa. Vastaavasti vuokratulot ylittävät 13,4 miljoonaa euroa. Vuokratulot on aiemmin tiliöity asiakaspalvelujen ostot -tiliryhmään, jonka nyt ennustetaan alittavan budjetin 2,3 miljoonalla eurolla.

Henkilöstömenojen, muiden ostojen ja avustusten kotitalouksille arvioidaan alittavan budjetin yhteensä 2,4 miljoonalla euroa ja asiakaspalvelujen ostojen 2,3 miljoonaa euroa.

Kotihoidossa ennustetaan menojen olevan tulosbudjetin mukaisia, tulojen arvioidaan ylittävän budjetin 2,1 miljoonalla eurolla. Menoissa muiden palvelujen ostot -tiliryhmässä on ylityspainetta 11,8 miljoonaa euroa, joka johtuu vuokratyövoiman kustannuksista. Vastaavasti henkilöstömenoissa ennustetaan säästöä 11,9 miljoonaa euroa. Muissa tiliryhmissä ylityspainetta on 0,2 miljoonaa euroa.

Seniorikeskuksissa menojen ylityspaine on 17,0 miljoonaa euroa ja tulojen arvioidaan ylittävän budjetin 13,6 miljoonalla eurolla. Menojen ylitys koostuu vuokratulosta 13,6 miljoonaa euroa. Vastaavasti vuokratulot ylittävät 10,5 miljoonaa euroa. Vuokrien nettovaikutus on -3,1 miljoonaa euroa. Ylityspainetta on muissa palvelujen ostoissa 6,0 miljoonaa euroa ja muissa tiliryhmissä 0,4 miljoonaa euroa. Muiden palvelujen ostojen ylityspaine johtuu kasvavasta vuokratyövoiman käytöstä. Vastaavasti henkilöstömenojen arvioidaan alittavan budjetin yhteensä 2,9 miljoonaa euroa.

Helsingin sairaalassa menojen ylityspaine on 5,1 miljoonaa euroa ja tulojen arvioidaan ylittävän budjetin 1,7 miljoonaa euroa. Menoissa ylityspainetta on muiden palvelujen ostoissa 4,9 miljoonaa euroa, joka johtuu pääasiassa vuokratyövoiman käytöstä. Ylitystä muissa tiliryhmissä on yhteensä 1,0 miljoonaa euroa. Henkilöstömenoissa alitusta on 0,5 miljoonaa euroa ja asiakaspalvelujen ostoissa sekä vuokratuluisa 0,4 miljoonaa euroa.

Sairaala-, kuntoutus- ja hoivapalvelujen yhteisissä menoissa ennustetaan alitusta 1,5 miljoonaa euroa. Alitus johtuu pääosin rintamaveteraanien palveluista, jotka ovat maksuttomia rintamaveteraaneilla ja oikaistaan käyttömenoista taseeseen.

Pelastuslaitos

23.04.2024

Asia/3

Pelastuslaitoksen arvioidaan ylittävän budjetin 1,4 miljoonaa euroa. Ylitys johtuu Kunta-Helsingin järjestämismenon kuuluvien varautumisen ja väestönsuojeluun liittyvien tehtävien tuottamiseen sekä tilanne- ja johtokeskustehtävien kokoamiseen. Väestönsuojelusta laskutetaan noin 1 miljoonaa euroa kaupunginkansliasta ja kaupunkiympäristön toimialalta. Tilanne- ja johtokeskustehtävistä laskutetaan muilta hyvinvointialueilta ja kohdennetaan toiminnan käynnistämisen valtionavustuksen tuloja noin 0,4 miljoonaa euroa.

Toimialan yhteiset palvelut (hallinto) ja toimialan yhteiset menot

Toimialan yhteiset palvelut (hallinto) arvioidaan ylittävän henkilöstömenoissa budjetin 1,1 miljoonaa euroa. Ylityksestä 0,7 miljoonaa euroa katetaan valtionavustuksella toiminnan käynnistämiseksi ja 0,4 miljoonaa euroa johtuu sijais- ja ylityökorvauksista. Tulojen ennustetaan ylittävän tulosbudjetin noin 1,5 miljoonalla eurolla toiminnan käynnistämisen valtionavustuksella.

Toimialan yhteisten menojen arvioidaan alittavan budjetin 16,7 miljoonalla eurolla. Toimialan yhteisiin menoihin budjetoidaan muun muassa toimialan vuokratkustannukset, yhteiset tilahankkeet, keskitetyt atk-palvelut ja Apotin kustannukset, toimialan palkkatukityöllistetyt, kaupungin palkkaohjelmaan ja lomapalkkavelkaan liittyvät varaukset ja työsuhdeasuntojen subventiot. Alitus johtuu pääosin vuokratkustannusten alituksesta noin 10 milj. euroa, henkilöstökustannuksissa 5 miljoonaa euroa ja ostoissa 1,7 miljoonaa euroa.

(5 10 02) HUS-yhtymä (1000 euroa)

	TP 2023	TA 2024	Ennuste 29.2.	Ero TA	Ero %
Menot	790 068	810 800	810 800	0	0,0 %

HUS-yhtymä laatii ensimmäisen ennusteen tammi-maaliskuun toteutumien pohjalta toukokuussa. HUS-yhtymä ennustetaan tässä vaiheessa budjetin mukaisesti ja ennustetta tarkennetaan toisessa virallisessa ennusteessa.

Investoinnit

Investointien rahoitus sisältyy valtion yleiskatteelliseen rahoitukseen. Investointeihin toimialalla budjetoitu talousarviomääräraha ei ole sitova kaupunginvaltuustoon nähden. Investointien ennustetaan toteutuvan talousarvion mukaisesti.

Investointien arvioidaan toteutuvan seuraavasti (1000 euroa):

23.04.2024

Asia/3

	TP 2023	TA 2024	Ennuste 29.2.	Ero TA	Ero %
Tietotekniikkahan- kinnat	800	2 970	2 970	0	0,0 %
Muut hankinnat	11 866	6 745	6 745	0	0,0 %
Yhteensä	12 666	9 715	9 715	0	0,0 %

Kaupunkistrategian, palvelustrategian ja toimintasuunnitelmien toimenpiteiden edistyminen

Helsingin kaupungin sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan palvelustrategian 2023–2025 lisäksi toimintaa ohjaa valtakunnalliset sosiaali- ja terveydenhuollolle sekä pelastustoimelle asetetut tavoitteet sekä Kasvun paikka -strategia vuosille 2021–2025. Kaupunkistrategiaa toteutetaan kärkihankkeiden ja ohjelmaryhmien puitteissa, erityisesti keskitettyjen segregaatien ehkäisyyn.

Sosiaali-, terveys- ja pelastustoimen näkökulmasta keskeisiä kaupunkistrategian, palvelustrategian ja palvelutason tavoitteita ovat muun muassa helsinkiläisten hyvinvoinnin ja terveyden parantaminen, hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen tavoitteet, palvelujen saatavuuden ja saavutettavuuden parantaminen, alueiden ja väestöryhmien eriytyksen ehkäiseminen, tiedolla johtamisen ja digitalisaation kehittäminen, henkilöstön saatavuuden ja pysyvyyden varmistaminen sekä vastuullisen taloudenpidon edistäminen.

Kaupunkistrategian toteutumisessa on tunnistettu useita onnistumisia, kuten sähköisten ja etäpalvelujen lisääntyminen, pelastustoimen toimintavalmiuden parantaminen, mielenterveys- ja päihdepalvelujen vahvistaminen uudella Mieppi-palvelupisteellä sekä asunnottomuuden vähentäminen. Myös terveysaseman kiireettömän hoidon saatavuutta pyritään edelleen lisäämään omien toimintamallien, työnjaon ja johtamisen kehittämisellä, palvelusetelitoiminnalla sekä ulkoisella palveluhankinnalla.

Lasten ja nuorten mielen hyvinvoinnin palveluketjun rakentamista ja käyttöönottoa jatketaan, lapsiperheiden varhaisen tuen mallia sekä lähisuuhdeväkivalta lapsiperheissä -palveluketjun kehittämistä jatketaan ja varmistetaan erityispalvelut toistuvasti ja vakavasti rikoksilla oireileville alaikäisille monialaisessa yhteistyössä muun muassa poliisin kanssa.

lääkkäiden mielekästä kotona asumista ja muistiystävällistä toimintaa tuetaan hyödyntämällä ikäystävällistä teknologiaa ja vahvistamalla iäkkäiden toimintakykyä parantavia ennaltaehkäiseviä ja digitaalisia palveluja. Palvelutarpeen arviointia on kehitetty, yhtenäistetty työnjakoja sekä sujuvoitettu asiakkaan hoitoketjua.

23.04.2024

Asia/3

Palvelustrategiaa toimeenpannaan pääasiassa toimialatasoisissa ohjelmissa ja suunnitelmissa, kuten muutosohjelmassa, Kestävän kasvun hankkeessa ja omavalvontaohjelmassa sekä verkostoissa, kuten HUS-ohjauksen verkostossa. Näiden toteutumista seurataan omilla seurantasuunnitelmillaan. Strategiseen johtamiseen panostetaan ja valmistellaan kaupunkistrategian ja palvelustrategian sovittamista vahvemmin yhteen tulevalle strategiakaudelle.

Monituottajamallia on hyödynnetty ja tuotantotapa-analyysyjä on käytetty palvelujen kehittämisessä ja tuotantotaparakenteen optimoinnissa. Valvontatyötä on yhdenmukaistettu ja omavalvontaohjelma päivitetty. Sosiaali-, terveys- ja pelastustoimen tietojohdantamiseen on laadittu suunnitelma, joka tukee palvelustrategian tavoitteita. Erikoissairaanhoidon ohjausta ja kumppanuutta Helsingin kaupungin, hyvinvointialueiden ja HUSin välillä on vahvistettu ja kustannusten ennustettavuutta parannetaan edelleen.

Palvelukustannusten, sitovien ja yhteisten tavoitteiden toteutuminen

Sitovien toiminnallisten tavoitteiden ja kaupunkiyhteisten tavoitteiden toteutuminen ovat tämän esityksen liitteinä 1-2. Palvelukustannukset ennustetaan toimialan toisessa virallisessa ennusteessa.

Arvio merkittävimmistä toimintaympäristön ja palvelutuotannon riskeistä ja epävarmuustekijöistä

Valtion rahoituksen ongelmat, valtion rahoituksen muutokset kesken talousarviovuoden ja se ettei rahoitusmalli huomioi riittävästi Helsingin erityispiirteitä aiheuttavat edelleen epävarmuutta ennusteeseen. Myös työvoiman riittävyys ja kustannustaso sekä esimerkiksi energian ja raaka-aineiden kohonneet kustannukset aiheuttavat epävarmuutta ennusteeseen.

Esittelijä

sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Sampo Pajari, talous- ja suunnittelujohtaja, puhelin: 09 310 42246
sampo.pajari(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Sitovat toiminnalliset tavoitteet
- 2 Kaupunkiyhteiset tavoitteet

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

23.04.2024

Asia/4

4

Vammaisten asumispalvelujen hankinta

HEL 2024-004962 T 02 08 02 00

Päätösehdotus

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta

A päättää hyväksyä vammaisten asumispalvelun hankinnan keskeiset periaatteet ja ehdot sekä oikeuttaa sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan tekemään tarvittaessa tarjouspyyntöasiakirjoihin välttämättömiä, vähäisiä muutoksia.

B oikeuttaa sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan perhe- ja sosiaalipalvelujen johtajan

- tekemään hankintaa koskevat päätökset
- allekirjoittamaan hankintapäätöksen perusteella solmittavat sopimukset
- päättämään sopimusten irtisanomisista ja purkamisista.

Esittelijän perustelut

Ostopalvelupäällikkö ***** on kutsuttuna asiantuntijana.

Hankinnan kohde ja taustaa

Hankinnan kohteena on asumisen ja lyhytaikaisen huolenpidon palvelut vammaisille helsinkiläisille. Tavoitteena on saada palveluja, joiden avulla asiakkaat voisivat elää omannäköistään elämää ja toimia aktiivisina osallistujina osana yhteiskuntaa.

Vammaisten henkilöiden asumispalveluun kuuluvat asiakkaan toimintakyvyn kannalta esteetön ja turvallinen asuminen, riittävä apu ja tuki sekä ne toistuvat palvelut, jotka ovat vamman tai sairauden vuoksi välttämättömiä asiakkaan päivittäisessä suoriutumisessa.

Asumispalvelua järjestetään vammaisille, kehitysvammaisille ja autismin kirjon henkilöille. Lasten ja nuorten asumispalvelut järjestetään aina ympärivuorokautisen palveluasumisen yksikössä. Palveluja hankitaan sekä suomen että ruotsin kielellä. Asiakkaan tarvitsema palvelu voidaan järjestää omaan asuntoon, tukiasuntoon, yhteisöllisen palveluasumisen yksikköön tai ympärivuorokautisen palveluasumisen yksikköön.

Palvelua hankitaan koko Suomen alueelta. Tarkoituksena on saada myös nykyisten asiakkaiden palvelut mahdollisimman kattavasti kilpai-

lutetun sopimuksen piiriin. Kilpailutuksen vuoksi nykyisten asiakkaiden ei tarvitse vaihtaa asumispalveluyksikköä. Uusien asiakkaiden palvelut hankitaan kyseistä palvelua koskevan sosiaalihuollon lainsäädännön edellytysten mukaisesti asiakkaan tarpeet huomioiden.

Palvelutuottajan tulee noudattaa voimassa olevaa sosiaali- ja terveydenhuollon sekä muuta kyseisten palvelujen tuottamiseen liittyvää lainsäädäntöä.

Asiakkaat

Asumispalvelujen piirissä on tällä hetkellä yhteensä noin 1657 helsinkiläistä asiakasta, joista 662 kaupungin omissa palveluissa ja 995 ostetuissa palveluissa.

Ostettujen palvelujen asiakkaista valtaosa (800 asiakasta) asuu pääkaupunkiseudulla sijaitsevilla yksiköillä. Helsingin alueen yksiköillä asuu 450 asiakasta. Pääkaupunkiseudun ulkopuolisilla yksiköillä asuu 150 asiakasta. Lisäksi 45 asiakasta on sijoittunut muiden hyvinvointialueiden yksiköihin ympäri Suomen. Näiden asiakkaiden palvelut hankitaan sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain (612/2021, jäljempänä sote-järjestämislaki) perusteella erillisillä, hyvinvointialueiden ja Helsingin kaupungin keskinäisillä sopimuksilla.

Lyhytaikaisen huolenpidon asiakkaita on noin 188, joista 103 kaupungin omissa yksiköillä ja ostopalveluyksiköillä 85.

Hankinnan yleiset edellytykset

Helsingin kaupunkistrategia ja sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan palvelustrategia on otettu palvelujen järjestämisessä huomioon. Hankinnan kohteena olevien palvelujen hankkiminen yksityiseltä palveluntuottajalta on tarpeen palvelujen tarkoituksenmukaiseksi järjestämiseksi ja asiakkaiden palvelutarpeisiin vastaavien palvelujen riittävän saataavuuden takaamiseksi Helsingin kaupungilla. Tilaaja on huomionnut hankintaa määriteltessään sote-järjestämislain vaatimukset palveluiden järjestämisvastuusta ja asiakkaiden palveluiden yhdenvertaisesta toteutumisesta. Hankinnan tavoitteena on tuottaa vammaisten asumispalveluja Helsingin kaupungin asiakkaiden tarpeita vastaavasti sekä erilaiset palvelutarpeet riittävästi huomioiden.

Hankinnan kohteena on Helsingin kaupungin sosiaali-, terveys ja pelastustoimialan järjestämisvastuulle kuuluvien 1.1.2025 voimaantulevan vammaispalvelulain mukaisten vammaisten asumispalvelujen tuottaminen.

Hankinta täyttää sote-järjestämislain 12 §:ssä asetetut edellytykset palvelujen hankkimiseksi yksityisiltä palveluntuottajilta ja on myös tarkoituksenmukaista tehtävien hoitamiseksi kyseisessä pykälässä tarkoitetulla tavalla. Helsingin kaupungin sosiaali-, terveys- ja pelastustoimiala kykenee toteuttamaan sote-järjestämislain 8 §:ssä säädetyn järjestämisvastuunsa ja palvelutoiminnan jatkuvuuden.

Tilaaaja varmistaa palveluntuottajan kanssa tehtävällä sopimuksella sote-järjestämislain 15 §:ssä asetetut vaatimukset. Tilaaaja seuraa sopimuskaudella palvelun tuottamista ja sopimusveloitteiden täyttämistä. Tilaaaja on varautunut palveluiden jatkuvuuden hallintaan sekä potentiaalisimpiin häiriötilanteisiin ja poikkeusoloihin. Laissa sosiaali- ja terveydenhuollon valvonnasta (741/2023) 6 §:ssä säädetään palveluntuottajan yleisistä edellytyksistä ja 7 §:ssä palveluntuottajan luotettavuuden toteamisesta.

Hankinnan kustannusvaikutukset ja suhde talouden muutosohjelman tavoitteisiin

Vammaispalvelujen kustannuksista 56 prosenttia on asiakaspalvelujen ostoja. Vammaispalvelujen kustannukset ovat kasvaneet viimeisen kahdeksan vuoden aikana reippaasti. Kasvun taustalla on valtakunnallinen vammaisten laitosasumisen purku ja palvelutarpeiden kasvu. Vammaispalvelujen budjetti on vuosittain ylittynyt erityisesti asiakaspalvelujen ostojen osalta. Merkittävin osa ostettujen palvelujen kustannuksista tulee asumispalvelujen ostoista.

Vammaispalvelujen tuotantotapa-analyysi osoitti, että kustannukset ovat kasvaneet vuosittain, mutta samalla palvelujen saatavuudessa ja riittävydessä on ollut aukkoja. Järjestämisvastuu vaatii entistä vahvempaa strategista toimintaa, jotta monituottajamallin kokonaisuus pysyy hallittavassa ja pystytään tekemään optimaalisia ratkaisuja toiminnan kehittämiseksi. Tuotantotapa-analyysin johtopäätösten pohjalta vammaispalveluissa on tehty pidemmän aikavälin strategista suunnitelmaa palvelujen optimaalisen järjestämisen mahdollistamiseksi ja kustannusten kasvun hillitsemiseksi. Muutos ei tapahdu nopeasti, ja kustannusvaikutuksia saadaan hitaasti.

Toimialan talouden muutosohjelmaan on kirjattu ostopalvelujen hallintaan ja hankintoihin linkittyviä toimenpiteitä, joiden tavoitteena on hillitä kustannusten kasvua. Yksi keskeisimmistä ostopalveluja koskevista toimenpiteistä on saada suorahankinnat kilpailutetun sopimuksen piiriin, sillä siten ostopalvelujen kokonaisuuden parempi hallinta ja seuranta mahdollistuu. Yhtenäiset laatuvaateet ja yhtenäiset palveluvaukset omiin ja ostettuihin palveluihin mahdollistavat asiakkaiden yhdenvertaisuuden ja palveluntuottajien tasapuolisen kohtelun. Kilpailutetun sopimuksen asiakaspalveluostojen laskutuksen ja raportoinnin

23.04.2024

Asia/4

vienti palveluseteli- ja ostopalvelujärjestelmään puolestaan mahdollistaa suoritteiden ja kustannusten ajantasaisen tarkastelun sekä objektiivisen vertailun oman ja ostetun palvelun välillä.

Hankinnan valmistelu ja sidosryhmien osallisuus

Helsingin kaupungin sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan strategisen hankinnan yksikön toteuttaman vammaispalvelujen tuotantotapa-analyysin tulokset ja johtopäätökset on huomioitu hankinnan valmistelussa.

Valmistelun alkuvaiheessa päättyvää sopimuskautta tarkasteltiin ja arvioitiin erityisesti palvelujen järjestämisen, laadun, yhteistyön ja talouden kannalta strategisen laatukuvan rakentamiseksi tulevalle kaudelle. Tähän hyödynnettiin sopimuskauden aikaisesta laadunvalvonnasta saatua tietoa sekä tuotantotapa-analyysin yhteydessä toteutetun palveluntuottajakyselyn tuloksia. Lisäksi haastateltiin palvelusta vastaavia päälliköitä sekä kaupungin omista että ostetuista palveluista.

Palvelujen käyttäjien läheisten toiveita ja ajatuksia kartoitettiin toteuttamalla tyytyväisyyskysely sekä oman että ostetun palvelun käyttäjien läheisille. Vastauksia saatiin yhteensä 257. Läheiskyselyn tuloksista saatiin arvokasta tietoa paitsi hankinnan valmisteluun, erityisesti sopimuskauden aikaiseen yhteistyöhön ja osallisuuteen, mutta myös vammaispalvelujen strategiseen suunnitteluun ja toiminnan kehittämiseen.

Palvelujen käyttäjien äänten kuulumista ja osallisuutta pyrittiin varmistamaan asiakasraatien ja työpajojen avulla. Asiakasraateja järjestettiin 12, joista kuusi suuntautui asumispalvelu yksiköihin, sekä omaan että palveluntuottajien tuottamaan toimintaan. Yhteinen työpaja asumispalvelujen asiakkaille ja henkilökunnalle järjestettiin tammikuussa 2024.

Valmistelun alkuvaiheessa järjestettiin tiedotustilaisuus kaupungin sisäisille toimijoille.

Palveluntuottajille järjestettiin infotilaisuus 13.11.2023. Markkinavuoropuheluun liittyvät kysymykset palveluntuottajille lähetettiin 20.12.2023, vastausaikaa kyselyyn oli 15.1.2024 saakka. Palveluntuottajien työpaja järjestettiin 15.2.2024.

Sopimuskauden aikainen toiminta

Sopimuskauden aikana tavoitteena on, että Helsingin kaupungin vammaispalvelujen palvelutuotanto ja yksityiset palveluntuottajat kehittävät yhdessä palveluita. Yhteiskehittämistä toteutetaan valittujen teemojen osalta vuosittaisissa yhteisissä tilaisuuksissa, jotka kaupunki järjestää.

23.04.2024

Asia/4

Sopimuskauden aikana järjestetään yhteisiä tilaisuuksia valituista teemoista; esimerkiksi itsemääräämisoikeus, kirjaaminen ja lääkehoito.

Palvelukuvauksen liitteeksi laadittiin vammaispalvelujen asumisen ja päiväaikaisen toiminnan laadun ja osallisuuden tuen opas. Siinä kuvataan sopimuskautta ohjaavat arvot, laadukkaan palvelun toimintaperiaatteet sekä tulevaisuuden laadun visio. Opas ohjaa sekä Helsingin kaupungin tuottamaa että ostettua palvelutoimintaa. Sopimuskauden aikana Helsingin kaupungin omien palvelujen ja yksityisten palveluntuottajien on tarkoitus kehittää asiakkaan osallisuuden vahvistamisen menetelmiä sekä asiakasraati-konseptia yhdessä asiakkaiden ja heidän läheistensä kanssa.

Palvelujen asiakas- ja läheiskokemusta kerätään vuosittain toteutettavilla kaupungin laatimilla kyselyillä. Palveluntuottajalla ja sen alaisilla yksiköillä on velvollisuus toteuttaa omalta osaltaan nämä asiakas- ja läheistyytyväisyyskyselyt. Palveluntuottajien tulee kerätä henkilöstökemustietoa säännöllisesti ja toteuttaa henkilöstön tyytyväisyyskysely vuosittain. Sama vaade koskee kaupungin omaa palvelutuotantoa.

Palvelujen ja palvelujen järjestämisen omavalvonnan läpinäkyvyyttä lisätään sopimuskaudella. Palvelujen käyttäjille ja heidän läheisilleen järjestetään vuosittain tilaisuuksia, joissa käsitellään omavalvonnan toteutusta ja havaintoja, muun muassa palvelutoiminnan asiakasturvallisuutta, laatua sekä asiakas-, läheis- ja henkilöstökokemusta.

Hankinnan osa-alueet

Hankinta on jaettu tarkoituksenmukaisiin osa-alueisiin palveluluokittain. Palveluluokat määräytyvät asiakkaaseen kohdistettavan välillisen ja välittömän työn kautta.

Hankintamenettely

Vammaisten asumispalvelujen hankinnan arvo ylittää lain julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista (1397/2016, jäljempänä hankintalaki) liitteen E tarkoittaman sosiaali- ja terveystyöpalvelujen kynnysarvon.

Hankinnasta järjestetään tarjouskilpailu hankintalain 100 §:n mukaisella hankintayksikön itse määrittelemällä hankintamenettelyllä, jossa noudatetaan hankintalain 3 §:n periaatteita. Hankinnassa käytettävä hankintamenettely on kuvattu liitteessä hankintamenettelyn kuvaus. Tarjouspyyntöasiakirjoissa määritellään palvelujen sisällöt sekä tarjoajille asetettavat soveltuvuusvaatimukset ja palvelulle asetettavat vähimmäisvaatimukset.

Hankintamenettely on kestdnsa ajan avoin kaikille tarjouspyynnön vaatimukset täyttävillle palveluntuottajille, ja se avataan sopimuskauden aikana kerran vuodessa uusille tarjouksille, jolloin uudet tarjoajat ja hankintamenettelyyn aiemmin valittujen palveluntuottajien uudet yksiköt voivat jättää tarjouksen.

Tarjouksen valintaperusteena on kokonaistaloudellinen edullisuus, jonka perusteena on halvin hinta. Kokonaistaloudellisen edullisuuden perusteena käytetään halvinta hintaa, koska tarjouspyyntöasiakirjoissa on asetettu tarjoajille korkeat soveltuvuusvaatimukset ja palvelulle korkeat laadun vähimmäisvaatimukset. Kun kaikki nämä tarjouspyynnön vaatimukset täyttyvät, tarjouspyynnön mukaisen tarjouksen tehneet tarjoajat valitaan palveluntuottajiksi. Palveluntuottajat asetetaan hankintamenettelyyn ensisijaisuusjärjestykseen palveluittain (hankinnan osaluueittain) hinnan perusteella.

Hankintamenettelyn kaikki ehdot on vahvistettu etukäteen, eikä yksittäisten asiakkaiden palveluista järjestetä kevennettyä kilpailutusta tilausvaiheessa.

Hankintamenettelyn sisällä tilaaja tekee päätöksen asiakaskohtaisen palvelun valinnasta kyseistä palvelua koskevan sosiaalihuollon lainsäädännön edellytysten mukaisesti (katso hankintalaki 108 §).

Mikäli asiakkaan tarpeeseen vastaavia, samanveroisia palveluntuottajia on kyseisessä palvelussa (osa-alueessa) useita, toteutetaan valinta hankintamenettelyn ensisijaisuusjärjestyksen mukaisesti. Palveluntuottajia kohdellaan palvelun valinnassa tasapuolisesti ja syrjimättömästi.

Esityksen liitteinä (1–7) olevissa tarjouspyyntöasiakirjoissa määritellään tarkemmin hankintamenettelyn periaatteet, hankittava palvelu sekä tarjoajille ja palvelulle asetettavat vaatimukset, jotka ovat ehdottomia vähimmäisvaatimuksia. Ehdottomien vähimmäisvaatimusten tulee toteutua koko sopimuskauden ajan, ja palvelun laatua valvotaan säännöllisesti sopimuskauden aikana.

Hankintalain 60 §:n ja 138 §:n mukaan hankintailmoitusta ei saa julkaista muualla ennen kuin se on julkaistu julkisten hankintojen internetosoitteessa www.hankintailmoitukset.fi, joten tarjouspyyntöasiakirjoja ei julkaista internetissä esityksen liitteenä.

Sopimus

Hankinnan sopimuskausi on neljän vuoden mittainen, ja se on suunniteltu alkavaksi 1.1.2025. Sopimuskausi päättyy 31.12.2028, vaikka sopimuskauden alkamisajankohta siirtyisi. Tilaajalla on oikeus jatkaa so-

23.04.2024

Asia/4

pimuskautta kahdella (2) enintään yhden (1) vuoden mittaisella optiokaudella. Tilaaja päättää optiokauden käyttöönotosta kuusi (6) kuukautta ennen optiokauden alkamista.

Hankinnan arvioitu arvonlisäveroton kokonaisarvo laskettuna hankintamenettelyn kokonaiskestolle optiokaudet mukaan lukien on 420 000 000 euroa.

Tilaaja ei sitoudu mihinkään tiettyyn hankintamäärään, vaan palvelua hankitaan asiakkaiden tarpeen mukaisesti.

Hankintavaltuuksista päättäminen

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta on päättänyt 12.12.2023 § 260 toimialan viranhaltijoiden hankintavaltuuksista siten, että perhe- ja sosiaalipalvelujen johtajan osalta vahvistettu hankintaraja on 500 000 euroa. Nyt tehtävällä päätöksellä lautakunta oikeuttaa perhe- ja sosiaalipalvelujen johtajan tekemään hankinnasta päätöksen, jonka laskennallinen arvo on enemmän kuin 500 000 euroa

Sopimuksen allekirjoittaja

Helsingin kaupungin hallintosäännön 24 luvun 1 §:n 2 momentin mukaisesti lautakunnan päätösten perusteella tehtävät sopimukset allekirjoittaa esittelijä, ellei toimita toisin päätä.

Mikäli ilmenee tarvetta sopimuksen päättämiseen (irtisanomiseen tai purkamiseen), päätös on tehtävä riittävän nopeasti. Siksi on tarkoitukseenmukaista, että myös sopimuksen päättämistä koskeva päätösvalta on perhe- ja sosiaalipalvelujen johtajalla.

Esittelijä

sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Minna Eronen, ostopalvelupäällikkö, puhelin: 09 310 24859
minna.eronen(a)hel.fi
Maria Kirjavainen, johtava hankinta-asiantuntija, puhelin: 09 310 35993
maria.kirjavainen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Salassa pidettävä (HankL 1397/2016 60 §, 138 §)
- 2 Salassa pidettävä (HankL 1397/2016 60 §, 138 §)
- 3 Salassa pidettävä (HankL 1397/2016 60 §, 138 §)
- 4 Salassa pidettävä (HankL 1397/2016 60 §, 138 §)
- 5 Salassa pidettävä (JulKL (621/1999) 24.1 § 20 k)
- 6 Salassa pidettävä (HankL 1397/2016 60 §, 138 §)
- 7 Salassa pidettävä (HankL 1397/2016 60 §, 138 §)

23.04.2024

Asia/4

Muutoksenhaku

A

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

B

Oikaisuvaatimusohje, sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta

Otteet

Ote

Vammaispalvelut
Hankinta- ja sopimuspalvelut

Otteen liitteet

Esitysteksti
Esitysteksti

23.04.2024

Asia/5

5

Vammaisten työ- ja päivätoiminnan palvelun hankinta

HEL 2024-003652 T 02 08 02 00

Päätösehdotus

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta päättää

A päättää hyväksyä vammaisten työ- ja päivätoiminnan palvelun hankinnan keskeiset periaatteet ja ehdot sekä oikeuttaa sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan tekemään tarvittaessa tarjouspyyntöasiakirjoihin välttämättömiä, vähäisiä muutoksia.

B oikeuttaa sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan perhe- ja sosiaalipalvelujen johtajan

- tekemään hankintaa koskevat päätökset
- allekirjoittamaan hankintapäätöksen perusteella solmittavat sopimukset
- päättämään sopimusten irtisanomisista ja purkamisista.

Esittelijän perustelut

Ostopalvelupäällikkö ***** on kutsuttuna asiantuntijana.

Hankinnan kohde ja taustaa

Hankinnan kohteena on päiväaikaisen toiminnan palvelut helsinkiläisille vammaisille, kehitysvammaisille ja autismikirjon henkilöille. Päiväaikainen toiminta on kodin ulkopuolella järjestettyä toimintaa, joka vahvistaa palvelunkäyttäjän arjen taitoja ja tukee itsenäisen elämän edellytyksiä.

Päiväaikaista toimintaa järjestetään pääsääntöisesti yli 18-vuotiaille ja joissain erityistapauksissa perusopetuksen päättäneille 16-vuotiaille. Päiväaikaisen toiminnan palveluita ovat päivätoiminta, työtoiminta ja työhönvalmennus. Palveluja hankitaan sekä suomen että ruotsin kielellä.

Palvelua hankitaan koko Suomen alueelta. Tarkoituksena on saada myös nykyisten asiakkaiden palvelut mahdollisimman kattavasti kilpailutetun sopimuksen piiriin. Kilpailutuksen vuoksi nykyisten asiakkaiden ei tarvitse vaihtaa työ- ja päivätoiminnan palveluyksikköä. Uusien asiakkaiden palvelut hankitaan kyseistä palvelua koskevan sosiaalihuollon lainsäädännön edellytysten mukaisesti asiakkaan tarpeet huomioiden.

23.04.2024

Asia/5

Palvelutuottajan tulee noudattaa voimassa olevaa sosiaali- ja terveydenhuollon sekä muuta kyseisten palvelujen tuottamiseen liittyvää lainsäädäntöä.

Asiakkaat

Työ- ja päivätoimintapalvelujen piirissä on tällä hetkellä yhteensä noin 1180 helsinkiläistä asiakasta, joista 498 on kaupungin omissa palveluissa ja 682 ostetuissa palveluissa.

Ostettujen palvelujen asiakkaista valtaosa saa palvelunsa pääkaupunkiseudulla sijaitsevista yksiköistä. Pääkaupunkiseudun ulkopuolisissa yksiköissä käy 35 asiakasta. Lisäksi noin 20 asiakasta on muiden hyvinvointialueiden palveluissa ympäri Suomen. Näiden asiakkaiden palvelut hankitaan sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain (612/2021, jäljempänä sote-järjestämislaki) perusteella erillisillä, hyvinvointialueiden ja Helsingin kaupungin keskinäisillä sopimuksilla.

Hankinnan yleiset edellytykset

Helsingin kaupunkistrategia ja sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan palvelustrategia on otettu palvelujen järjestämisessä huomioon. Hankinnan kohteena olevien palvelujen hankkiminen yksityiseltä palveluntuottajalta on tarpeen palvelujen tarkoituksenmukaiseksi järjestämiseksi ja asiakkaiden palvelutarpeisiin vastaavien palvelujen riittävän saataavuuden takaamiseksi Helsingin kaupungilla. Tilaaja on huomionnut hankintaa määritellössään sote-järjestämislain vaatimukset palveluiden järjestämisvastuusta ja asiakkaiden palveluiden yhdenvertaisesta toteutumisesta. Hankinnan tavoitteena on tuottaa vammaisten päiväaikaisen toiminnan palveluja Helsingin kaupungin asiakkaiden tarpeita vastaavasti sekä erilaiset palvelutarpeet riittävästi huomioiden.

Hankinnan kohteena on Helsingin kaupungin sosiaali-, terveys ja pelastustoimialan järjestämisvastuulle kuuluvien 1.1.2025 voimaantulevan vammaispalvelulain mukaisten vammaisten päiväaikaisen toiminnan palvelujen tuottaminen.

Hankinta täyttää sote-järjestämislain 12 §:ssä asetetut edellytykset palvelujen hankkimiseksi yksityisiltä palveluntuottajilta ja on myös tarkoituksenmukaista tehtävien hoitamiseksi kyseisessä pykälässä tarkoitettulla tavalla. Helsingin kaupungin sosiaali-, terveys- ja pelastustoimiala kykenee toteuttamaan sote-järjestämislain 8 §:ssä säädetyn järjestämisvastuunsa ja palvelutoiminnan jatkuvuuden.

Tilaaja varmistaa palveluntuottajan kanssa tehtävällä sopimuksella sote-järjestämislain 15 §:ssä asetetut vaatimukset. Tilaaja seuraa sopimuskaudella palvelun tuottamista ja sopimusvelvoitteiden täyttämistä.

23.04.2024

Asia/5

Tilaaaja on varautunut palveluiden jatkuvuuden hallintaan sekä potentiaalisimpiin häiriötilanteisiin ja poikkeusoloihin. Laissa sosiaali- ja terveydenhuollon valvonnasta (741/2023) 6 §:ssä säädetään palveluntuottajan yleisistä edellytyksistä ja 7 §:ssä palveluntuottajan luotettavuuden toteamisesta.

Hankinnan kustannusvaikutukset ja suhde talouden muutosohjelman tavoitteisiin

Vammaispalvelujen kustannukset ovat kasvaneet viimeisen kahdeksan vuoden aikana reippaasti. Kasvun syynä on ensisijaisesti ollut vammaisten laitostasumisen purku, jonka kustannuksia kasvattavat vaikutukset on valtakunnallisesti tunnistettu, joskin harvemmin huomioitu määrärahojen jaon yhteydessä. Helsingin kaupungin osalta 56 prosenttia vammaispalvelujen kokonaiskustannuksista muodostuu asiakaspalvelujen ostoista.

Ostettujen päiväaikaisen toiminnan järjestämisessä on turvauduttu suorahankintoihin, koska puitesopimuspaikkoja tai kaupungin oman toiminnan palveluja ei ole ollut riittävästi saatavilla.

Helsingin kaupungin strategisen hankinnan yksikön toteuttaman vammaispalvelujen tuotantotapa-analyysi osoitti, että vaikka kustannukset ovat kasvaneet vuosittain, on palvelujen saatavuudessa ja riittävydessä ollut aukkoja. Kaupungin järjestämisvastuu vaatii entistä vahvempaa strategista toimintaa, jotta monituottajamallin kokonaisuus on hallittavissa ja jotta pystytään tekemään optimaalisia ratkaisuja toiminnan kehittämiseksi, esimerkiksi mitä palveluja kaupungin kannattaa itse tuottaa ja mitä taas ostaa.

Tuotantotapa-analyysin johtopäätösten pohjalta vammaispalveluissa on tehty pidemmän aikavälin strategista suunnitelmaa palvelujen optimaalisen järjestämisen mahdollistamiseksi ja kustannusten kasvun hillitsemiseksi. Keskeistä on oman palvelutoiminnan kehittäminen vastaamaan paremmin erilaisiin, etenkin erityisen vaativiin tarpeisiin, jolloin ostettujen palvelujen painopistettä saadaan vähitellen siirrettyä kevyempään suuntaan. Samalla kilpailutettujen palvelujen ja palvelusetelien houkuttelevuutta ja erilaisten asiakastarpeiden kattavuutta tulee lisätä. Tässä hankinnassa erilaisten asiakastarpeiden monimuotoisuutta on huomioitu lisäämällä palveluluokkien määrää.

Toimialan talouden muutosohjelmaan on kirjattu ostopalvelujen hallintaan ja hankintoihin linkittyviä toimenpiteitä, joiden tavoitteena on hillitä kustannusten kasvua. Yksi keskeisimmistä ostopalveluja koskevista toimenpiteistä on saada suorahankinnat kilpailutettujen sopimusten piiriin, sillä vain siten ostopalvelujen kokonaisuuden hallinta ja systemaattinen seuranta mahdollistuu.

Vammaisten päiväaikaisen toiminnan tarjonta on varsin rajallista, minkä vuoksi hankinnassa ei aseteta tarjouksille maksimi- eikä minimihintoja. Kaupungin on joka tapauksessa järjestettävä vammaisten asiakkaiden välttämättömät palvelut, ja koska markkinoilla ei ole todellista kilpailua riittämättömän tarjonnan vuoksi, ei kattohintojen asettamisestakaan olisi hyötyä, kun palvelut joudutaan järjestämään viime kädessä suora-hankintana palveluntuottajan itse määrittelemän hinnoittelun mukaisesti.

Tarjouksia ei tulla vertaamaan laadun perusteella, sillä laatuvaateet on määriteltävä palvelukuvauksessa jo lähtökohtaisesti korkealle tasolle. Yhtenäiset laatuvaateet ja yhtenäiset palvelukuvaukset omiin ja ostettuihin palveluihin mahdollistavat asiakkaiden yhdenvertaisuuden ja palveluntuottajien tasapuolisen kohtelun. Kilpailutetun sopimuksen asiakaspalveluostojen laskutuksen ja raportoinnin vienti palveluseteli- ja ostopalvelujärjestelmään puolestaan mahdollistaa suoritteiden ja kustannusten ajantasaisen tarkastelun sekä objektiivisen vertailun oman ja ostetun palvelun välillä.

Hankinnan valmistelu ja sidosryhmien osallisuus

Helsingin kaupungin strategisen hankinnan yksikön toteuttaman vammaispalvelujen tuotantotapa-analyysin tulokset ja johtopäätökset on huomioitu hankinnan valmistelussa.

Valmistelun alkuvaiheessa päättyvää sopimuskautta tarkasteltiin ja arvioitiin erityisesti palvelujen järjestämisen, laadun, yhteistyön ja talouden kannalta strategisen laadun rakentamiseksi tulevalle kaudelle. Tähän hyödynnettiin sopimuskauden aikaisesta laadunvalvonnasta saatua tietoa sekä tuotantotapa-analyysin yhteydessä toteutetun palveluntuottajakyselyn tuloksia. Lisäksi haastateltiin palvelusta vastaavia päälliköitä sekä kaupungin omista että ostetuista palveluista.

Palvelujen käyttäjien läheisten toiveita ja ajatuksia kartoitettiin toteuttamalla tyytyväisyyskysely sekä oman että ostetun palvelun käyttäjien läheisille. Vastauksia saatiin yhteensä 257. Läheiskyselyn tuloksista saatiin arvokasta tietoa paitsi hankinnan valmisteluun, erityisesti sopimuskauden aikaiseen yhteistyöhön ja osallisuuteen, mutta myös vammaispalvelujen strategiseen suunnitteluun ja toiminnan kehittämiseen.

Palvelujen käyttäjien äänen kuulumista ja osallisuutta pyrittiin varmistamaan asiakasraatien ja työpajojen avulla. Asiakasraateja järjestettiin 12, joista kuusi suuntautui päiväaikaisen toiminnan yksiköihin, sekä omaan että palveluntuottajien tuottamaan toimintaan. Yhteinen työpaja päiväaikaisen toiminnan asiakkaille ja henkilökunnalle järjestettiin joulukuussa 2023.

23.04.2024

Asia/5

Valmistelun alkuvaiheessa järjestettiin tiedotustilaisuus kaupungin sisäisille toimijoille.

Palveluntuottajille järjestettiin infotilaisuus 13.11.2023. Markkinavuoropuheluun liittyvät kysymykset palveluntuottajille lähetettiin 20.12.2023, vastausaikaa kyselyyn oli 15.1.2024 saakka. Palveluntuottajien työpaja järjestettiin 5.2.2024.

Sopimuskauden aikainen toiminta

Sopimuskauden aikana tavoitteena on, että Helsingin kaupungin vammaispalvelujen palvelutuotanto ja yksityiset palveluntuottajat kehittävät yhdessä palveluita. Yhteiskehittämistä toteutetaan valittujen teemojen osalta vuosittaisissa yhteisissä tilaisuuksissa, jotka kaupunki järjestää. Sopimuskauden aikana järjestetään yhteisiä tilaisuuksia valituista teemoista; esimerkiksi itsemääräämisoikeus, kirjaaminen ja lääkehoito.

Palvelukuvauksen liitteeksi laadittiin vammaispalvelujen asumisen ja päiväaikaisen toiminnan laadun ja osallisuuden tuen opas. Siinä kuvataan sopimuskautta ohjaavat arvot, laadukkaan palvelun toimintaperiaatteet sekä tulevaisuuden laadun visio. Opas ohjaa sekä Helsingin kaupungin tuottamaa että ostettua palvelutoimintaa. Sopimuskauden aikana Helsingin kaupungin omien palvelujen ja yksityisten palveluntuottajien on tarkoitus kehittää asiakkaan osallisuuden vahvistamisen menetelmiä sekä asiakasraati-konseptia yhdessä asiakkaiden ja heidän läheistensä kanssa.

Palvelujen asiakas- ja läheiskokemusta kerätään vuosittain toteutettavilla kaupungin laatimilla kyselyillä. Palveluntuottajalla ja sen alaisilla yksiköillä on velvollisuus toteuttaa omalta osaltaan nämä asiakas- ja läheistyytyväisyyskyselyt. Palveluntuottajien tulee kerätä henkilöstökemustietoa säännöllisesti ja toteuttaa henkilöstön tyytyväisyyskysely vuosittain. Sama vaade koskee kaupungin omaa palvelutuotantoa.

Palvelujen ja palvelujen järjestämisen omavalvonnan läpinäkyvyyttä lisätään sopimuskaudella. Palvelujen käyttäjille ja heidän läheisilleen järjestetään vuosittain tilaisuuksia, joissa käsitellään omavalvonnan toteutusta ja havaintoja, muun muassa palvelutoiminnan asiakasturvallisuutta, laatua sekä asiakas-, läheis- ja henkilöstökokemusta.

Hankinnan kohde

Hankinnan osa-alueet ovat työhönvalmennus, työtoiminta ja päivätoiminta. Osa-alueiden sisällä on palveluluokkia asiakkaan tuen tarpeen mukaisesti.

Hankintamenettely

23.04.2024

Asia/5

Vammaisten työ- ja päivätoiminnan palvelujen hankinnan arvo ylittää lain julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista (1397/2016, jäljempänä hankintalaki) liitteen E tarkoittaman sosiaali- ja terveystalouden kynnysarvon.

Hankinnasta järjestetään tarjouskilpailu hankintalain 100 §:n mukaisella hankintayksikön itse määrittelemällä hankintamenettelyllä, jossa noudatetaan hankintalain 3 §:n periaatteita. Hankinnassa käytettävä hankintamenettely on kuvattu liitteessä hankintamenettelyn kuvaus. Tarjouspyyntöasiakirjoissa määritellään palvelujen sisällöt sekä tarjoajille asetettavat soveltuvuusvaatimukset ja palvelulle asetettavat vähimmäisvaatimukset.

Hankintamenettely on kestoajan avoin kaikille tarjouspyynnön vaatimukset täyttävälle palveluntuottajille, ja se avataan sopimuskauden aikana kerran vuodessa uusille tarjouksille, jolloin uudet tarjoajat ja hankintamenettelyyn aiemmin valittujen palveluntuottajien uudet yksiköt voivat jättää tarjouksen.

Tarjouksen valintaperusteena on kokonaistaloudellinen edullisuus, jonka perusteena on halvin hinta. Kokonaistaloudellisen edullisuuden perusteena käytetään halvinta hintaa, koska tarjouspyyntöasiakirjoissa on asetettu tarjoajille korkeat soveltuvuusvaatimukset ja palvelulle korkeat laadun vähimmäisvaatimukset. Kun kaikki nämä tarjouspyynnön vaatimukset täyttyvät, tarjouspyynnön mukaisen tarjouksen tehneet tarjoajat valitaan palveluntuottajiksi. Palveluntuottajat asetetaan hankintamenettelyyn ensisijaisuusjärjestykseen palveluittain (hankinnan osaluokittain) hinnan perusteella.

Vertailuhinta muodostuu osaluokittain seuraavasti:

Työhönvalmennus: Palveluluokka 1:n ja palveluluokka 2:n hinnat lasketaan yhteen, josta saadaan vertailuhinta.

Työtoiminta: Palveluluokka 1:n hinnan painoarvo on 25 prosenttia, palveluluokka 2:n hinnan painoarvo on 50 prosenttia ja palveluluokka 3:n hinnan painoarvo on 25 prosenttia. Painotettujen hintojen summasta saadaan vertailuhinta.

Päivätoiminta: Palveluluokka 1:n hinnan painoarvo on 15 prosenttia, palveluluokka 2:n hinnan painoarvo on 40 prosenttia, palveluluokka 3:n hinnan painoarvo on 40 prosenttia ja palveluluokka 4:n hinnan painoarvo on 5 prosenttia. Painotettujen hintojen summasta saadaan vertailuhinta.

Hankintamenettelyn kaikki ehdot on vahvistettu etukäteen, eikä yksittäisten asiakkaiden palveluista järjestetä kevennettyä kilpailutusta

23.04.2024

Asia/5

tilausvaiheessa. Hankintamenettelyn sisällä tilaaja tekee päätöksen asiakaskohtaisen palvelun valinnasta kyseistä palvelua koskevan sosiaalihuollon lainsäädännön edellytysten mukaisesti (katso hankintalaki 108 §).

Mikäli asiakkaan tarpeeseen vastaavia, samanveroisia palveluntuottajia on kyseisessä palvelussa (osa-alueessa) useita, toteutetaan valinta hankintamenettelyn ensisijaisuusjärjestyksen mukaisesti. Palveluntuottajia kohdellaan palvelun valinnassa tasapuolisesti ja syrjimättömästi.

Esityksen liitteinä (1–7) olevissa tarjouspyyntöasiakirjoissa määritellään tarkemmin hankintamenettelyn periaatteet, hankittava palvelu sekä tarjoajille ja palvelulle asetettavat vaatimukset, jotka ovat ehdottomia vähimmäisvaatimuksia. Ehdottomien vähimmäisvaatimusten tulee toteutua koko sopimuskauden ajan, ja palvelun laatua valvotaan säännöllisesti sopimuskauden aikana.

Hankintalain 60 §:n ja 138 §:n mukaan hankintailmoitusta ei saa julkaista muualla ennen kuin se on julkaistu julkisten hankintojen internetosoitteessa www.hankintailmoitukset.fi, joten tarjouspyyntöasiakirjoja ei julkaista internetissä esityksen liitteenä.

Sopimus

Hankinnan sopimuskausi on neljän vuoden mittainen, ja se on suunniteltu alkavaksi 1.2.2025. Sopimuskausi päättyy 30.1.2029, vaikka sopimuskauden alkamisajankohta siirtyisi. Tilaajalla on oikeus jatkaa sopimuskautta kahdella (2) enintään yhden (1) vuoden mittaisella optiokaudella. Tilaaja päättää optiokauden käyttöönotosta kuusi (6) kuukautta ennen optiokauden alkamista.

Hankinnan arvioitu arvonlisäveroton kokonaisarvo laskettuna hankintamenettelyn kokonaiskestolle optiokaudet mukaan lukien on 90 000 000 euroa.

Tilaaja ei sitoudu mihinkään tiettyyn hankintamäärään, vaan palvelua hankitaan asiakkaiden tarpeen mukaisesti.

Hankintavaltuuksista päättäminen

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta on päättänyt 12.12.2023 § 260 sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan viranhaltijoiden hankintavaltuuksista siten, että perhe- ja sosiaalipalvelujen johtajan osalta vahvistettu hankintaraja on 500 000 euroa. Nyt tehtävällä päätöksellä lautakunta oikeuttaa perhe- ja sosiaalipalvelujen johtajan tekemään hankinnasta päätöksen, jonka laskennallinen arvo on enemmän kuin 500 000 euroa.

Sopimuksen allekirjoittaja

23.04.2024

Asia/5

Helsingin kaupungin hallintosäännön 24 luvun 1 §:n 2 momentin mukaisesti lautakunnan päätösten perusteella tehtävät sopimukset allekirjoittaa esittelijä, ellei toimitella toisin päätä.

Mikäli ilmenee tarvetta sopimuksen päättämiseen (irtisanomiseen tai purkamiseen), päätös on tehtävä riittävän nopeasti. Siksi on tarkoituksemukaista, että myös sopimuksen päättämistä koskeva päätösvalta on perhe- ja sosiaalipalvelujen johtajalla.

Esittelijä

sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Minna Eronen, ostopalvelupäällikkö, puhelin: 09 310 24859
minna.eronen(a)hel.fi
Maria Kirjavainen, johtava hankinta-asiantuntija, puhelin: 09 310 35993
maria.kirjavainen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Salassa pidettävä (HankL 1397/2016 60 §, 138 §)
- 2 Salassa pidettävä (HankL 1397/2016 60 §, 138 §)
- 3 Salassa pidettävä (HankL 1397/2016 60 §, 138 §)
- 4 Salassa pidettävä (HankL 1397/2016 60 §, 138 §)
- 5 Salassa pidettävä (HankL 1397/2016 60 §, 138 §)
- 6 Salassa pidettävä (HankL 1397/2016 60 §, 138 §)
- 7 Salassa pidettävä (HankL 1397/2016 60 §, 138 §)

Muutoksenhaku

- A Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano
- B Oikaisuvaatimusohje, sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta

Otteet

Ote	Otteen liitteet
Perhe- ja sosiaalipalvelut	Esitysteksti
Hankinta- ja sopimuspalvelut	Esitysteksti

23.04.2024

Asia/6

6

Vammaisten lasten loma-ajan toiminnan palvelun hankinta

HEL 2024-003651 T 02 08 02 00

Päätösehdotus

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta päättää

A hyväksyä vammaisten lasten loma-ajan toiminnan palvelun hankinnan periaatteet ja ehdot sekä oikeuttaa sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan tekemään tarvittaessa tarjouspyyntöasiakirjoihin välttämättömiä, vähäisiä muutoksia.

B oikeuttaa sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan perhe- ja sosiaalipalvelujen johtajan

- tekemään hankinnasta päätöksen
- päättämään optiokauden käyttönotosta
- allekirjoittamaan hankintapäätöksen perusteella solmittavat sopimukset
- päättämään sopimusten irtisanomisista ja purkamisista.

Esittelijän perustelut

Ostopalvelupäällikkö ***** on kutsuttuna asiantuntijana.

Hankinnan taustaa

Vammaisten lasten loma-ajan toimintaa järjestetään kasvatuksen ja koulutuksen toimialan kouluissa, yksityisessä Marjatta-koulussa ja Opetushallituksen alaisessa Oppimis- ja ohjauskeskus Valteri Ruskiksessä.

Vuoden 2023 alusta lähtien peruskoululaisten vammaisten lasten loma-ajan toiminta on kuulunut sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan järjestämisvastuun piiriin. Aiemmin helsinkiläisten vammaisten lasten loma-ajan toiminnan järjestäminen on kuulunut Helsingin kaupungin kasvatuksen ja koulutuksen toimialalle.

Sosiaali-, terveys- ja pelastustoimiala ja kasvatuksen ja koulutuksen toimiala ovat tehneet yhteistyösopimuksen helsinkiläisten vammaisten lasten loma-ajan toiminnan järjestämisestä. Kasvatuksen ja koulutuksen toimiala järjestää edelleen vammaisten lasten loma-ajan toiminnan kasvatuksen ja koulutuksen toimialan omissa peruskouluissa opiskeleville koululaisille.

Marjatta-koulun ja Oppimis- ja ohjauskeskus Valteri Ruskiksen loma-ajan toiminnan järjestäminen jatkossa on tämän hankinnan kohteena.

Hankinnan yleiset edellytykset

Helsingin kaupunkistrategia ja sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan palvelustrategia on otettu palvelujen järjestämisessä huomioon. Hankinnan kohteena olevien palvelujen hankkiminen yksityiseltä palveluntuottajalta on tarpeen palvelujen tarkoituksenmukaiseksi järjestämiseksi ja asiakkaiden palvelutarpeisiin vastaavien palvelujen riittävän saataavuuden takaamiseksi Helsingin kaupungilla. Tilaaja on huomionnut hankintaa määritellään sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain (612/2021, jäljempänä sote-järjestämislaki) vaatimukset palveluiden järjestämisvastuusta ja asiakkaiden palveluiden yhdenvertaisesta toteutumisesta. Hankinnan tavoitteena on tuottaa loma-ajan toiminnan palveluja Helsingin kaupungin asiakkaiden tarpeita vastaavasti sekä erilaiset palvelutarpeet riittävästi huomioiden.

Vammaispalvelulain ja kehitysvammalain nojalla Helsingin kaupungin sosiaali-, terveys- ja pelastustoimiala on järjestänyt vammaisten lasten loma-ajan toiminnan niin sanottuna muuna vammaispalveluna. Uusi vammaispalvelulaki tulee voimaan 1.1.2025. Vammaisten lasten loma-ajan toiminta tulee sisältymään lyhytaikaiseen huolenpitoon (vammaispalvelulaki 24 §). Lyhytaikaisella huolenpidolla on tarkoitus turvata oman perheensä tai muun läheisensä kanssa asuvan vammaisen henkilön tarvitsema välttämätön huolenpito ja tukea huolenpidosta vastaavien henkilöiden hyvinvointia sekä mahdollistaa heidän suoriutumisen- sa esimerkiksi työhön, yritystoiminnan harjoittamiseen tai opiskeluun liittyvistä velvoitteista.

Hankinta täyttää sote-järjestämislain 12 §:ssä asetetut edellytykset palvelujen hankkimiseksi yksityisiltä palveluntuottajilta ja on myös tarkoituksenmukaista tehtävien hoitamiseksi kyseisessä pykälässä tarkoitettulla tavalla. Helsingin kaupungin sosiaali-, terveys- ja pelastustoimiala kykenee toteuttamaan sote-järjestämislain 8 §:ssä säädetyn järjestämisvastuunsa ja palvelutoiminnan jatkuvuuden.

Tilaaja varmistaa palveluntuottajan kanssa tehtävällä sopimuksella sote-järjestämislain 15 §:ssä asetetut vaatimukset. Tilaaja seuraa sopimuskaudella palvelun tuottamista ja sopimusvelvoitteiden täyttämistä. Tilaaja on varautunut palveluiden jatkuvuuden hallintaan sekä potentiaalisimpiin häiriötilanteisiin ja poikkeusoloihin. Laissa sosiaali- ja terveydenhuollon valvonnasta (741/2023) 6 §:ssä säädetään palveluntuottajan yleisistä edellytyksistä ja 7 §:ssä palveluntuottajan luotettavuuden toteutamisesta.

Hankinnan kohde

23.04.2024

Asia/6

Hankinnan kohteena on vammaisten lasten loma-ajan toiminta helsinkiläisille kehitysvammaisille ja pidennetyn oppivelvollisuuden piirissä oleville autistisille lapsille, jotka ovat koululaisina yksityisessä Marjatta-koulussa tai Opetushallituksen alaisessa Oppimis- ja ohjauskeskus Valteri Ruskiksessa.

Uuden vammaispalvelulain ja lain soveltamisalan tarkentamisen myötä loma-ajan toimintaan tulee osallistumaan myös lapset, jotka kuuluvat uuden vammaispalvelulain soveltamisalan piiriin lyhytaikaisessa huolenpidossa.

Toimintaa tarjotaan arkisin kello 8.00–16.00 välisenä aikana peruskoulujen loma-aikoina. Loma-ajan toiminta on tarkoitettu 1.–9.-luokkalaisille. Peruskoulun päättötodistuksen saaneet 9.-luokkalaiset eivät kuulu enää tämän palvelun piiriin peruskoulun jälkeisellä kesälomalla.

Hankinnassa on kaksi osa-aluetta:

1. Marjatta-koulun koululaisten loma-ajan toiminta. Toimintaa järjestetään syyslomalla, joululomalla, talvilomalla ja kesälomalla koulujen loppua kolme viikkoa juhannukseen asti. Palvelun käyttäjiä on arviolta kesälomalla (koulun päättymisestä juhannukseen) 60 henkeä päivittäin. Syys-, joului- ja talvilomalla palvelun käyttäjiä on arviolta 35–40 henkeä päivittäin. Palvelun käyttäjien määrä loma-ajan toiminnassa vaihtelee päivittäin ja viikoittain.

2. Oppimis- ja ohjauskeskus Valteri Ruskiksen koululaisten loma-ajan toiminta. Toimintaa järjestetään syyslomalla, talvilomalla ja kesälomalla kaksi ensimmäistä viikkoa. Palvelun käyttäjiä on arviolta 10–15 henkeä päivittäin. Palvelun käyttäjien määrä loma-ajan toiminnassa vaihtelee päivittäin ja viikoittain. Tarvittaessa joululoma ja kesäloman kolmas viikko järjestetään yksilöllisesti muun muassa kotiin vietävänä palveluna.

Loma-ajan toiminnan molemmissa osa-alueissa on kaksi palveluluokkaa.

Palveluluokka 1: Lapsi pystyy osallistumaan ryhmämuotoiseen toimintaan muiden lasten kanssa, mutta tarvitsee aikuisen valvontaa, ohjausta, hoitoa, apua ja tukea. Yhdellä työntekijällä voi olla 3–4 palveluluokan 1 lasta ohjattavanaan. Valtaosa toimintaan osallistuvista lapsista on palveluluokassa 1.

Palveluluokka 2: Lapsi tarvitsee aikuisen vierelleen koko toimintapäivän ajalle. Lapsi voi hetkittäin pystyä osallistumaan ryhmämuotoiseen toimintaan, mutta vain oman ohjaajan vahvalla tuella. Lapsi tarvitsee ko-

23.04.2024

Asia/6

koaikaista aikuisen valvontaa, hoitoa, apua ja tukea. Jos lapsi tarvitsee saattajan loma-ajan toiminnan matkoille, se sisältyy palvelun hintaan. Yksilöohjauksessa olevien lasten määrä toiminnassa on arviolta 5 prosenttia.

Hankintamenettely

Vammaisten lasten loma-ajan toiminnan palvelun hankinnan arvo ylittää lain julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista (1397/2016, jäljempänä hankintalaki) liitteen E tarkoittaman sosiaali- ja terveystalvelujen kynnysarvon.

Hankinnasta järjestetään tarjouskilpailu hankintalain mukaisesti avoimella menettelyllä. Tarjouksen voi jättää yhteen tai molempiin hankinnan osa-alueista.

Esityksen liitteinä (1–5) olevissa tarjouspyyntöasiakirjoissa on määritelly tarkemmin hankittava palvelu sekä tarjoajille ja palvelulle asetettavat vaatimukset, jotka ovat ehdottomia vähimmäisvaatimuksia. Ehdottomien vähimmäisvaatimusten tulee toteutua koko sopimuskauden ajan ja palvelun laatua valvotaan säännöllisesti. Hankintalain 60 §:n ja 138 §:n mukaan hankintailmoitusta ei saa julkaista muualla ennen kuin se on julkaistu julkisten hankintojen internet-osoitteessa www.hankintailmoitukset.fi, joten tarjouspyyntöasiakirjoja ei julkaista internetissä esityksen liitteenä.

Tarjousten vertailu tehdään vain vähimmäisvaatimukset täyttävistä tarjouksista.

Tarjouksen valintaperusteena on kokonaistaloudellinen edullisuus, jonka perusteena on halvin hinta. Kokonaistaloudellisen edullisuuden perusteena käytetään halvinta hintaa, koska tarjouspyyntöasiakirjoissa on asetettu tarjoajille korkeat soveltuvuusvaatimukset ja palvelulle korkeat laadun vähimmäisvaatimukset.

Tarjoukset vertaillaan osa-alueittain. Hankinnan osa-alueiden palveluluokka 1:n hinnan painoarvo on 95 prosenttia ja palveluluokka 2:n 5 prosenttia. Näiden summasta muodostuu tarjousten vertailussa käytettävä vertailuhinta.

Hankintayksikkö valitsee kumpaankin hankinnan osa-alueeseen kokonaistaloudellisen edullisuuden perusteella yhden (1) palveluntuottajan. Mikäli tarjoaja jättää tarjouksen kumpaankin hankinnan osa-alueeseen, voi tarjoaja myös tulla valituksi molempiin.

Tehtävät sopimukset

23.04.2024

Asia/6

Hankinnan sopimuskauden arvioitu aloitusajankohta on 15.8.2024. Ensimmäinen loma-ajan toiminnan jakso on 14.–18.10.2024. Sopimuskausi päättyy vuoden 2028 syysloman päättymiseen. Perussopimuskauden jälkeen on mahdollista tilaajan niin päättäessä jatkaa sopimusta yhdellä (1) enintään kahden (2) vuoden mittaisella optiokaudella.

Hankinnan arvioitu arvonlisäveroton kokonaisarvo on 1 712 000 euroa mahdollinen optiokausi mukaan laskettuna.

Sosiaali-, terveys- ja pelastustoimiala ei sitoudu mihinkään tiettyyn hankintamäärään, vaan palvelua hankitaan asiakkaiden tarpeen mukaisesti.

Hankintavaltuuksista päättäminen

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta on päättänyt 12.12.2023 § 260 sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan viranhaltijoiden hankintavaltuuksista siten, että perhe- ja sosiaalipalvelujen johtajan osalta vahvistettu hankintaraja on 500 000 euroa. Nyt tehtävällä päätöksellä lautakunta oikeuttaa perhe- ja sosiaalipalvelujen johtajan tekemään hankinnasta päätöksen, jonka laskennallinen arvo on enemmän kuin 500 000 euroa.

Hankinnasta solmittavien sopimusten allekirjoittaja

Helsingin kaupungin hallintosäännön 24 luvun 1 §:n 2 momentin mukaisesti lautakunnan päätösten perusteella tehtävät sopimukset allekirjoittaa esittelijä, ellei toimitiloin toisin päättä. Esittelijä pitää riittävänä, että sopimukset allekirjoittaa perhe- ja sosiaalipalvelujen johtaja.

Mikäli ilmenee tarvetta sopimuksen päättämiseen (irtisanomiseen tai purkamiseen), päätös on tehtävä riittävän nopeasti. Siksi on tarkoituksemukaista, että myös sopimuksen päättämistä koskeva päätösvalta on perhe- ja sosiaalipalvelujen johtajalla.

Esittelijä

sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Minna Eronen, ostopalvelupäällikkö, puhelin: 09 310 24859
minna.eronen(a)hel.fi
Maria Kirjavainen, johtava hankinta-asiantuntija, puhelin: 09 310 35993
maria.kirjavainen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Salassa pidettävä (HankL 1397/2016 60 §, 138 §)
- 2 Salassa pidettävä (HankL 1397/2016 60 §, 138 §)
- 3 Salassa pidettävä (HankL 1397/2016 60 §, 138 §)
- 4 Salassa pidettävä (HankL 1397/2016 60 §, 138 §)

23.04.2024

Asia/6

5 Salassa pidettävä (HankL 1397/2016 60 §, 138 §)

Muutoksenhaku

- A Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano
- B Oikaisuvaatimusohje, sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta

Otteet

- Ote**
Perhe- ja sosiaalipalvelut
Hankinta- ja sopimuspalvelut
- Otteen liitteet**
Esitysteksti
Esitysteksti

23.04.2024

Asia/7

7

Kampin palvelukeskuksen sekä Munkkiniemen palvelukeskuksen ja päivätoiminta Sinilinnun ruokapalvelujen hankinta

HEL 2024-001189 T 02 08 02 00

Päätösehdotus

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta päättää

A hyväksyä sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan Kampin palvelukeskuksen sekä Munkkiniemen palvelukeskuksen ja päivätoiminta Sinilinnun ruokapalvelujen hankinnan kilpailutuksen keskeiset periaatteet ja ehdot sekä oikeuttaa sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan tekemään tarvittaessa tarjouspyyntöasiakirjoihin välttämättömiä, vähäisiä muutoksia.

B oikeuttaa sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan sairaala-, kuntous- ja hoivapalvelujen johtajan

- tekemään hankintaa koskevat päätökset
- päättämään optiokauden käyttöönotosta
- allekirjoittamaan hankintapäätöksen perusteella solmittavat sopimukset
- päättämään sopimusten irtisanomisista ja purkamisista.

Esittelijän perustelut

Hankinnan taustaa

Sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan Kampin palvelukeskuksen ruokapalvelut on kilpailutettu vuonna 2018. Sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja on tehnyt hankinnasta päätöksen 6.7.2018 § 27. Perussopimuskausi on ollut 1.1.2019–31.12.2022, jota on jatkettu yhdellä kahden (2) vuoden mittaisella optiokaudella. Optiokausi päättyy 31.12.2024.

Sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan Munkkiniemen palvelukeskuksen sekä päivätoiminta Sinilinnun ruokapalvelut on kilpailutettu vuonna 2021. Sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja on tehnyt hankinnasta päätöksen 20.5.2021 § 57. Perussopimuskausi on ollut 1.8.2021–31.7.2025, jonka jälkeen sopimusta olisi voitu jatkaa enintään kahdella kahden vuoden mittaisella optiokaudella. Kilpailutuksella valittu palveluntuottaja irtisanoi Munkkiniemen palvelukeskuksen sekä päivätoiminta Sinilinnun ruokapalvelujen hankintasopimuksen päättymään kuuden kuukauden irtisanomisajan jälkeen 27.8.2024.

Hankinnan kohde

Postiosoite
PL 6000
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
sosiaalijaterveys@hel.fi

Käyntiosoite
Toinen linja 4 A
Helsinki 53
www.hel.fi/sotepe

Puhelin
+358 9 310 5015

Y-tunnus
0201256-6

Hankinnan kohteena ovat Helsingin sosiaali-, terveys- ja pelastustoi-
mialan sairaala-, kuntoutus ja hoivapalveluihin kuuluvien Kampin palve-
lukeskuksen sekä Munkkiniemen palvelukeskuksen ja päivätoiminta
Sinilinnun asiakkaiden ja henkilöstön ravintola- sekä kahvilapalveluiden
tuottaminen sisältäen ruokapalvelujen suunnittelun, tuottamisen, ruoan
tarjoilun asiakkaille noudattaen sovittuja aikatauluja ja toimintatapoja
sekä palvelun kehittämisen palvelukuvauksissa määritellyillä tavoilla.

Kampin palvelukeskuksen asiakkaita ovat pääosin kotona asuvat hel-
sinkiläiset ikäihmiset ja työttömät sekä palvelukeskuksen ja kaupungin
henkilökunta. Palvelukeskuksen pohjakerroksessa sijaitseva ravintola
tarjoaa puuroamiaista sekä lounasta noutopöydästä joka arkipäivä.
Palvelukeskuksessa käy asiakkaita päivittäin noin 800, lounasruokaili-
joita noin 220 päivässä. Palvelukeskuksen kahvilassa myydään erilai-
sia kahvilatuotteita. Palveluntuottaja vastaa myös palvelukeskuksen
käyttäjien tarvitsemien muiden ravintolapalvelujen, kuten kokous- ja ti-
laustarjoilujen järjestämisestä, erikseen määrittelemänsä valikoiman
mukaisesti.

Munkkiniemen palvelukeskuksen asiakkaita ovat helsinkiläiset ikäihmi-
set ja työttömät sekä palvelukeskuksen ja kaupungin henkilökunta.
Palvelukeskuksessa käy ravintola- ja kahvila-asiakkaita päivittäin noin
65 ja henkilökunta-asiakkaita noin 10. Palveluntuottaja vastaa myös
palvelukeskuksen käyttäjien tarvitsemien muiden ravintolapalvelujen,
kuten kokous- ja tilaustarjoilujen järjestämisestä erikseen määrittele-
mänsä valikoiman mukaisesti. Päivätoiminta Sinilintu on 16-paikkainen
ikäntyneiden päivätoimintayksikkö, jossa tuetaan ikääntyneiden koto-
na asumista ja toimintakykyä sekä omaishoitajien jaksamista.

Tarjouskilpailu

Hankinnasta järjestetään tarjouskilpailu lain julkisista hankinnoista ja
käyttöoikeussopimuksista (1397/2016, jäljempänä hankintalaki) mukai-
sella avoimella menettelyllä. Hankinta jaetaan kahteen (2) tarkoituk-
senmukaiseen osaan siten, että kilpailutuksessa tarjouksen voi jättää
yhteen tai useampaan osa-alueeseen. Osa-alueet ovat:

1. Kampin palvelukeskuksen ruokapalvelut
2. Munkkiniemen palvelukeskuksen ja päivätoiminta Sinilinnun ruoka-
palvelut.

Tarjouskilpailun perusteella kumpaankin osa-alueeseen valitaan yksi
palveluntuottaja, jonka vastuulla on osa-alueen palvelukeskuksen ra-
vintola- ja kahvilapalveluiden tuottaminen sisältäen ruokapalvelujen
suunnittelun, tuottamisen, ruoan tarjoilun asiakkaille noudattaen sovit-
tuja aikatauluja ja toimintatapoja sekä palvelun kehittämisen palveluku-
vauksissa määritellyillä tavoilla.

23.04.2024

Asia/7

Hankinta toteutetaan käyttöoikeussopimuksena. Hankintayksikkö antaa osa-alueittain valituille palveluntuottajille oikeuden periä maksuja palveluja käyttäviltä asiakkailta palveluntuottajien ottaessa kantaakseen palveluntuottamiseen liittyvän riskin.

Tarjouspyyntöasiakirjoissa määritellään hankittavat palvelut, palvelun hinnoittelu sekä tarjoajille että palvelulle asetetut soveltuvuus- ja vähimmäisvaatimukset. Rahoituksellista ja taloudellista asemaa koskevien vaatimusten lisäksi asetetaan tarjoajille tarjouspyynnössä kuvatut tekniseen suorituskykyyn ja ammatilliseen pätevyyteen liittyvät vaatimukset, joiden tulee täytyä koko sopimuskauden ajan.

Esitys tarjouspyyntöasiakirjoiksi on liitteinä 1–15.

Hankintalain 60 §:n ja 138 §:n mukaan hankintailmoitusta ei saa julkaista muualla, ennen kuin se on julkaistu julkisten hankintojen internet-osoitteessa www.hankintailmoitukset.fi, joten tarjouspyyntöasiakirjoja ei julkaista internetissä esityksen liitteenä.

Palvelun laatu ja tarjousten vertailuperuste

Tuotettavalle palvelulle ja palveluntarjoajille on asetettu ehdottomat vähimmäisvaatimukset, jotka ovat esitetty esityksen liitteenä olevissa tarjouspyyntöasiakirjoissa (liitteet 1–15). Ehdottomien vähimmäisvaatimusten tulee toteutua koko sopimuskauden ajan. Tilaaja valvoo vähimmäisvaatimusten toteutumista ja sopimusehtojen noudattamista.

Tarjousten vertailuperusteena käytetään kokonaistaloudellista edullisuutta, jossa hinnan painoarvo on 100 prosenttia. Tarjousten vertailu tehdään osa-alueittain.

Tehtävä sopimus

Hankinnan tavoiteltu sopimuskausi on 1.11.2024–31.12.2027. Osa-alueen 1 (Kampin palvelukeskus) sopimuskausi alkaa 1.1.2025. Osa-alueen 2 (Munkkiniemen palvelukeskus ja päivätoiminta Sinilintu) sopimuskausi alkaa 1.11.2024. Sopimukset päättyvät kummankin osa-alueen osalta 31.12.2027. Tilaajan niin päättäessä tilaajalla on mahdollisuus jatkaa sopimusta kahdella (2) yhden (1) vuoden mittaisella optio-kaudella.

Hankintalain mukaan käyttöoikeussopimuksen ennakoitua arvoa laskeittaessa perusteena on käytettävä hankintayksikön arvioimaa sopimuksensaajan sopimuksen voimassaoloaikana tuottamaa liikevaihtoa ilman arvonnlisäveroa. Hankinnan ennakoitu arvonnlisäveroton kokonaisarvo on 3 000 000 euroa.

Hankintavaltuuksista päättäminen

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta on 12.12.2023 § 260 päättänyt sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan viranhaltijoiden hankintavaltuuksista siten, että sairaala-, kuntoutus- ja hoivapalvelujen johtajan osalta vahvistettu hankintaraja on 500 000 euroa. Nyt tehtävällä päätöksellä lautakunta oikeuttaa sairaala-, kuntoutus- ja hoivapalvelujen johtajan tekemään hankinnasta päätöksen, jonka laskennallinen arvo on enemmän kuin 500 000 euroa.

Hankinnasta solmittavat sopimukset ja sopimusten allekirjoittaja

Helsingin kaupungin hallintosäännön 24 luvun 1 §:n 2 momentin mukaisesti lautakunnan päätösten perusteella tehtävät sopimukset allekirjoittaa esittelijä, ellei toimita toisin päätä. Mikäli ilmenee tarvetta sopimuksen päättämiseen (irtisanomiseen tai purkamiseen), päätös on tehtävä riittävän nopeasti. Siksi on tarkoituksenmukaista, että myös sopimuksen päättämistä koskeva päätösvalta sairaala-, kuntoutus- ja hoivapalvelujen johtajalla.

Esittelijä

sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Milla Härkönen, ruokapalveluasiantuntija, puhelin: 09 310 43118
milla.harkonen(a)hel.fi
Jenni Leppänen, ruokapalveluasiantuntija, puhelin: 09 310 28242
jenni.e.leppanen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Salassa pidettävä (HankL 60§ 138§)
- 2 Salassa pidettävä (HankL 60§ 138§)
- 3 Salassa pidettävä (HankL 60§ 138§)
- 4 Salassa pidettävä (HankL 60§ 138§)
- 5 Salassa pidettävä (HankL 60§ 138§)
- 6 Salassa pidettävä (HankL 60§ 138§)
- 7 Salassa pidettävä (HankL 60§ 138§)
- 8 Salassa pidettävä (HankL 60§ 138§)
- 9 Salassa pidettävä (HankL 60§ 138§)
- 10 Salassa pidettävä (HankL 60§ 138§)
- 11 Salassa pidettävä (HankL 60§ 138§)
- 12 Salassa pidettävä (HankL 60§ 138§)
- 13 Salassa pidettävä (HankL 60§ 138§)
- 14 Salassa pidettävä (HankL 60§ 138§)
- 15 Salassa pidettävä (HankL 60§ 138§)

Muutoksenhaku

- A Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano
- B Oikaisuvaatimusohje, sosiaali-, ter-

23.04.2024

Asia/7

veys- ja pelastuslautakunta

Otteet

Ote

Hankinta- ja sopimuspalvelut
Sairaala-, kuntoutus- ja hoiva-
palvelut

Otteen liitteet

Esitysteksti
Esitysteksti

23.04.2024

Asia/8

8

Lastensuojelun laitospalvelun vaativan tason laitoshoidon suora- hankinta Oulaisten Kuntolasta

HEL 2024-002425 T 02 08 02 01

Päätösehdotus

A) Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta päättää hankkia julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista annetun lain (1397/2026, jäljempänä hankintalaki) 110 §:n perusteella suora-hankintana vaativan tason laitoshoidon Oulaisten Kuntolan tuottamana liitteessä 1 yksilöidylle asiakkaalle. Sopimuskausi on toistaiseksi voimassa oleva, mutta päättyy kuitenkin viimeistään asiakkaan täyttäessä 18 vuotta. Hankinnan arvonlisäveroton kokonaisarvo on 1 340 118,00 euroa.

B) Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta oikeuttaa perhe- ja sosiaalipalvelujen johtajan allekirjoittamaan hankinnan perusteella solmittavan sopimuksen.

Esittelijän perustelut

Hankintalain 110 §:n mukaisesti hankintayksikkö voi tehdä suorahankinnan yksittäisissä tapauksissa sosiaali- ja terveystalouden hankinnoissa, jos tarjouskilpailun järjestäminen tai palvelun tarjoajan vaihtaminen olisi ilmeisen kohtuutonta tai erityisen epätarkoituksenmukaista asiakkaan kannalta merkittävän hoito- tai asiakassuhteen turvaamiseksi.

Palvelun järjestäminen toteuttaa lapsen edun, eikä vastaavaa palvelua ole mahdollista saada puitesopimuksen piiriin kuuluvasta palvelutarjonnasta. Lisäksi palvelun tarjoajan vaihtaminen olisi ilmeisen kohtuutonta ja epätarkoituksenmukaista asiakkaan kannalta merkittävän hoito- ja asiakassuhteen turvaamiseksi.

Hankintaa koskevat asiakkaan henkilötiedot on yksilöity liitteessä 1, joka on salassa pidettävä viranomaisen toiminnan julkisuudesta annetun lain (621/1999) 24 §:n 1 momentin 25 kohdan perusteella.

Hallintosäännön 10 luvun 1 §:n 3 momentin 3 kohdan mukaan toimialalautakunta omalla toimialallaan päättää tai hyväksyy perusteet ja rajat, joiden mukaan viranomainen päättää hankinnoista lukuun ottamatta osakkeita. Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta on päättänyt 12.12.2023 § 260 sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan viranhaltijoiden hankintavaltuuksista.

Tämän päätöksen kohteena olevan hankinnan arvioitu arvonlisäveroton kokonaisarvo 1.5.2024 alkaen on 1 340 118,00 euroa, mikä ylittää vi-

23.04.2024

Asia/8

ranhaltijoiden hankintavaltuudet. Hankinnasta päättää siten sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta.

Sopimus ei synny tämän päätöksen tiedoksiannolla, vaan vasta kirjallisen hankintasopimuksen allekirjoittamisella.

Esittelijä

sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Sari Säilynoja, vs. asiakasohjauksen ja valvonnan päällikkö, puhelin: 09 310 46889
sari.sailynoja(a)hel.fi

Liitteet

1 Salassa pidettävä (JulkL (621/1999) 24.1 § 25 k)

Muutoksenhaku

- A) Muutoksenhaku hankintapäätökseen, sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta
- B) Oikaisuvaatimusohje, sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta

Otteet

Ote
Palveluntuottaja

Otteen liitteet

Esitysteksti
Muutoksenhaku hankintapäätökseen, sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta
Oikaisuvaatimusohje, sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta

Tiedoksi

Vs. asiakasohjauksen ja valvonnan päällikkö
Hallintoassistentti

Päätöshistoria

Sosiaali-, terveys- ja pelastustoimiala Perhe- ja sosiaalipalvelut - palvelukokonaisuus Lastensuojelu ja perhesosiaalityö Lastensuojelun johtaja
15.02.2024 § 23

Päätettävä tässä kokouksessa

9

Hankintaoikaisu terveys- ja päihdepalvelujen johtajan päätökseen 7.3.2024 § 29 koskien päihdepalvelujen (päihdevieroitus- ja kuntoutuspalvelut) hankintaa

HEL 2023-012300 T 02 08 02 00

Päätösehdotus

A Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta päättää kumota terveys- ja päihdepalvelujen johtajan hankintapäätöksen 7.3.2024 § 29 osa-alueen 4 (laitoskuntoutus lääkinällisenä kuntoutuksena) osalta.

Samalla sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta päättää valita käydyn tarjouskilpailun perusteella päihdepalvelujen hankinnan puitejärjestelyn osa-alueelle 4 palveluntuottajiksi seuraavat palveluntuottajat etusijajärjestyksessä:

1. Sanaskoti Oy
2. Suvera Oy
3. A-Klinikka Oy, Päihdesairaala
4. A-Klinikka Oy, Kouvola
5. A-Klinikka Oy, Salo.

Valinnat on tehty tarjouspyyntöasiakirjoissa määriteltyjen ehtojen mukaisesti. Vertailutaulukko on tämän päätöksen liitteenä.

Päätös on ehdollinen kunkin palveluntuottajan osalta sillä ehdolla, että se toimittaa asetettujen vaatimusten mukaisesti rikosrekisteriotteensa ja muut vaadittavat lisäselvitykset ennen sopimusten allekirjoittamista.

Samalla hankintayksikkö oikaisee hankintapäätöstä siltä osin kuin osa-alueen 1 (opioidikorvaushoito) ja osa-alueen 5 (laitoskuntoutus sosiaalisenä kuntoutuksena) hankinnan keskeyttämisen perustelut ovat olleet puutteelliset.

Muilta osin terveys- ja päihdepalvelujen johtajan päätös 7.3.2024 § 29 pysyy voimassa.

B Samalla sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta toteaa, että Suvera Oy:n osa-alueella 4 koskevassa hankintaoikaisuvaatimuksessaan esittämät vaatimukset toteutuvat tai menettävät merkityksensä tämän päätöksen mukaisella itseoikaisulla, eikä oikaisuvaatimuksen tekijällä ole enää oikeussuojan tarvetta.

23.04.2024

Asia/9

Esittelijän perustelut

Tausta

Terveys- ja päihdepalvelujen johtaja teki päihdepalvelujen hankinnasta päätöksen 7.3.2024 § 29. Hankintapäätöksestä saapui yksi oikaisuvaatimus osa-alueelle 4 (laitoskuntoutus lääkinnällisenä kuntoutuksena). Hankintayksikkö on oikaisuvaatimusta käsitellessään todennut, että tarjousten käsittelyssä tapahtuneiden virheiden vuoksi tarjousvertailu on suoritettava uudelleen ja hankintapäätöstä on tarpeen oikaista.

Osa-alueen 1 (opioidikorvaushoito) ja osa-alueen 5 (laitoskuntoutus sosiaalisena kuntoutuksena) osalta hankintayksikkö on todennut, että se ei ole noudattanut julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista annetun lain (1397/2026, jäljempänä hankintalaki) 123 §:n mukaista perusteluvollisuutta riittävällä tavalla, kun päätökseltä ei ole selvinnyt, millaisen epäselvyyden takia osa-alueiden 1 ja 5 hankinta keskeytettiin. Hankintapäätöstä on tarpeen oikaista keskeyttämisen perustelujen osalta.

Tarjouskilpailu

Päihdevieroitus- ja kuntoutuspalvelujen sekä opioidikorvaushoidon hankinnasta järjestettiin tarjouskilpailu hankintalain mukaisella avoimella menettelyllä, jonka perusteella palveluntuottajat valittiin.

Tarjouskilpailu käynnistettiin sähköisessä HILMA-ilmoituskanavassa 21.12.2023 julkaistulla hankintailmoituksella. Hankintaan liittyvät lisätietokysymykset tuli esittää 8.1.2024 kello 12.00 mennessä ja niihin vastattiin 18.1.2024. Kysymyksiä esitettiin 132 kappaletta.

Hankintayksikön saamien lisätietokysymyksiä myötä tarjouspyyntöä päätettiin korjata. Hankinnan korjausilmoitus julkaistiin HILMA-ilmoituskanavassa 19.1.2024. Korjausilmoituksella tarjouspyynnön liitteeksi lisättiin Toipumisorientaatio ja toipumisen vaiheet -niminen liite sekä linkki Terveysten ja hyvinvoinnin laitoksen verkkosivustolle.

Tarjouspyyntöasiakirjoissa määriteltiin hankittavat palvelut sekä tarjoajille että palvelulle asetettavat vähimmäisvaatimukset. Vaatimusten tulee toteutua koko sopimuskauden ajan.

Kilpailutuksessa hankinnan osa-alueita oli 5:

- Osa-alue 1 Opioidikorvaushoito
- Osa-alue 2 Laitosvieroitushoito
- Osa-alue 3 Avokuntoutus
- Osa-alue 4 Laitoskuntoutus lääkinnällisenä kuntoutuksena
- Osa-alue 5 Laitoskuntoutus sosiaalisena kuntoutuksena.

23.04.2024

Asia/9

Tarjouksen pystyi jättämään yhteen tai useampaan osa-alueeseen ja valituksi saattoi tulla yhteen tai useampaan hankinnan osa-alueeseen.

Tarjoukset tuli jättää hankintayksikölle Tarjouspalvelu-portaalin kautta 31.1.2024 kello 12.00 mennessä.

Määräaikaan mennessä osa-alueelle 4 (laitoskuntoutus lääkinnällisenä kuntoutuksena) tarjouksensa jättivät:

- A-klinikka Oy, Kouvola
- A-klinikka Oy, Päihdesairaala
- A-klinikka Oy, Salo
- Hoitoturva Terveyspalvelut Oy
- Sanaskoti Oy
- Suvera Oy.

Keskeytettävälle osa-alueelle 1 (opioidikorvaushoito) tarjouksen jätti neljä tarjoajaa. Keskeytettävälle osa-alueelle 5 (laitoskuntoutus sosiaalisena kuntoutuksena) tarjouksen jätti 11 tarjoajaa.

Tarjoajan soveltuvuutta koskevat vaatimukset oli määritelty tarjouspyynnössä. Hankintayksikkö tarkasti tarjoajien soveltuvuusvaatimusten toteutumisen.

Kaikki tarjoajat täyttivät asetetut soveltuvuusvaatimukset.

Hankintayksikkö tarkasti saapuneiden tarjousten tarjouspyynnön mukaisuuden.

Tarjottavaa palvelua ja tarjouta koskevat vaatimukset määriteltiin tarjouspyynnössä. Tarjoajien edellytettiin vastaavan kaikkiin tarjouspyynnön kysymyksiin ja liittävän kaikki vaadittavat asiakirjat ja selvitykset tarjouksensa liitteeksi.

Osa-alueella 4 (laitoskuntoutus lääkinnällisenä kuntoutuksena) vaadittiin täyttämään osa-aluekohtainen perustietolomake. Hoitoturva Terveyspalvelut Oy:n tarjoukseensa liittänyt perustietolomake on täytetty puutteellisesti, eikä sen perusteella ole mahdollista arvioida palvelua ja sen tuottamista koskevien vaatimusten toteutumista. Hoitoturva Terveyspalvelut Oy:n tarjous osa-alueelle 4 hylättiin tarjouspyynnön vastaisena.

Hankintaoikaisu osa-alueen 4 osalta

Hankintalain 132 §:n mukaan hankintayksikkö voi itse poistaa virheellisen päätöksensä tai peruuttaa muun hankintamenettelyssä tehdyn ratkaisun, jolla on oikeudellisia vaikutuksia ehdokkaiden tai tarjoajien asemaan, ja ratkaista asian uudelleen (hankintaoikaisu), jos päätös tai

muu hankintamenettelyssä tehty ratkaisu perustuu lain soveltamisessa tapahtuneeseen virheeseen tai jos asiaan on tullut sellaista uutta tietoa, joka voi vaikuttaa päätökseen, ratkaisuun tai hankintasopimuksen tekemisen edellytyksiin. Päätöksen tai ratkaisun oikaiseminen ei edellytä asianosaisen suostumusta.

Hankintalain 133 §:n mukaan hankintayksikkö voi ottaa hankintaoikaisun käsiteltäväkseen omasta aloitteestaan tai asianosaisen vaatimuksesta. Hankintayksikön on ilmoitettava hankintaoikaisun vireille tulosta välittömästi niille, joita asia koskee.

Hankintayksikkö ilmoitti tarjoajille 21.3.2024, että Helsingin kaupungin sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan hankintapäätökseen päihdepalvelujen hankinnasta on tullut vireille hankintaoikaisu osa-alueesta 4. Osa-aluetta 4 koskevan hankintaoikaisuvaatimuksen on tehnyt Suvera Oy. Suvera Oy on oikaisuvaatimuksessaan vaatinut, että sen tarjous hyväksytään.

Oikaisuvaatimusta tarkastellessaan hankintayksikkö on huomannut, että se on menetellyt virheellisesti hylätessään Suvera Oy:n tarjouksen, koska tarjouksesta ei ole voitu tehdä johtopäätöstä siitä, että Suvera Oy:n tarjous olisi ollut tarjouspyynnön vastainen. Hankintayksikkö on tarjouspyynnöllä ilmaissut, että "jättämällä tarjouksen tähän tarjouspyyntöön Tarjoaja hyväksyy tarjouspyynnössä ja sen liitteinä olevissa asiakirjoissa sanotut ehdot ja hyväksyy, että jätetty tarjous on sitova" sekä "Tarjoaja on lukenut tarjouspyynnön liitteenä olevan Palveluvauksen ja sen liitteet sekä sitoutuu siihen, että tarjottu palvelu täyttää siinä esitetyt vaatimukset koko sopimuskauden ajan". Tarjoajia on vaadittu kyseisissä kohdissa vakuuttamaan vaatimukset vastaamalla kyseisiin kohtiin "kyllä", ja Suvera Oy on täyttänyt kyseiset vaatimukset, ja siten sitoutunut siihen, että sen tarjous täyttää tarjouspyynnön ja sen liitteiden vaatimukset. Näin ollen lähtökohtana olisi tullut pitää tarjouspyynnön mukaisuutta.

Samassa yhteydessä hankintayksikkö on tarkastellut myös Sanaskoti Oy:n tarjousta, joka on alun perin hylätty samankaltaisin perustein kuin Suvera Oy:n tarjous. Hankintayksikkö on huomannut menettelleensä niin ikään virheellisesti hylätessään Sanaskoti Oy:n tarjouksen, sillä Sanaskoti Oy oli tarjouksellaan yhtä lailla vastannut yllä mainittuihin ehtoihin "kyllä" ja siten vakuuttanut täyttävänsä tarjouspyynnön sekä sen liitteiden vaatimukset, jolloin lähtökohtana olisi tullut pitää tarjouspyynnön mukaisuutta.

Hankintayksikkö on perustanut hylkäyspäätöksensä Sanaskoti Oy:n ja Suvera Oy:n osalta virheellisesti yksinomaan tarjoukseen liitettäväksi vaadittuun perustietolomakkeeseen, vaikka tarjouspyynnöllä ei ollut

23.04.2024

Asia/9

asetettu perustietolomakkeen täyttämiseksi sellaisia täsmällisiä sisältö- tai muotovaatimuksia, että hankintayksikkö olisi voinut hylätä Suvera Oy:n tai Sanaskodin tarjouksen perustietolomakkeella annettujen tietojen perusteella. Hankintayksikkö ei ollut tarjouspyyntöasiakirjoissa edellyttänyt, että tarjouksen tarjouspyynnön mukaisuus ja palvelukuvauksen ehtojen täyttyminen tulee tarjouspyynnöllä annetun vakuutuksen lisäksi olla kokonaisuudessaan todennettavissa perustietolomakkeella annetuista tiedoista. Perustietolomake on koskenut nimenomaisesti tarjoajaan liittyviä perustietoja, ja se on toiminut yleiskuvauksena tarjoajan tuottamasta palvelusta ja tarjoajan toiminnasta. Siten hankintayksikön menettely, jolla se on hylännyt Suvera Oy:n ja Sanaskoti Oy:n tarjoukset varaamatta niille myöskään mahdollisuutta antaa selvitystä tai lausua asiasta, on ollut avoimuusperiaatteen vastaista. Hankintayksikkö ei ole käyttänyt harkintavaltaansa tasapuolisesti, kun se on hylännyt Sanaskoti Oy:n ja Suvera Oy:n tarjoukset tarjouspyynnön vastaisina varaamatta niille tilaisuutta lausua asiasta.

Hankintayksikkö on tarjouspyynnön liitteenä olleessa palvelukuvauksessa määrittänyt palveluun sisältyväksi ”tarvittavat lääkäri- ja terveydenhoitopalvelut, kuitenkin lääkärin tapaaminen vähintään kaksi kertaa kuntoutusjakson aikana (jakson alussa ja jakson aikana)”. Hankintayksikkö on tarjouspyynnön liitteenä olleessa perustietolomakkeessa esittänyt avoimen kysymyksen siitä, millaiset lääkäripalvelut yksikössä on tarjolla. Suvera Oy on tarjoukseensa liittämässään perustietolomakkeessa vastannut, että lääkäri tapaa kuntoutujat vähintään jakson alussa ja että lääkäri on tarpeen mukaan tavattavissa jokaisena viikoppäivänä. Sanaskoti Oy on perustietolomakkeessaan puolestaan todennut, että lääkäri tapaa jokaisen asiakkaan tulohaastattelun yhteydessä sekä tarvittaessa useamman kerran ja että lääkäri on konsultoitavissa viikon jokaisena päivänä.

Sekä Suvera Oy:n että Sanaskoti Oy:n osalta tarjouksia kokonaisuutena arvioiden hankintayksikön olisi tullut katsoa, että tarjouksia voidaan pitää tarjouspyynnön mukaisina, kun tarjoajat ovat tarjouksillaan vakuuttaneet sitoutuvansa siihen, että tarjottu palvelu täyttää palvelukuvauksessa esitetyt vaatimukset koko sopimuskauden ajan, eivätkä perustietolomakkeilla ilmoitetut vastaukset lääkärikäyntien määrästä sulkeneet pois mahdollisuutta palvelukuvauksessa esitetystä vaatimuksesta vähintään kahteen lääkärikäyntiin. Suvera Oy:n sekä Sanaskoti Oy:n tarjousten hylkääminen ilman mahdollisuutta lausua asiasta tai esittää täsmennystä on ollut kohtuuton toimenpide, ja hankintayksikkö katsoo toimineensa siten suhteellisuusperiaatteen vastaisesti.

Koska hankintayksikkö on huomannut Suvera Oy:n oikaisuvaatimusta tutkiessaan Sanaskoti Oy:n olevan vastaavassa tilanteessa, on hankintayksikkö päätenyt siihen, että korjatakseen virheellisen menettelyn

23.04.2024

Asia/9

hankintalain periaatteita vastaavaksi sen olisi tullut pyytää sekä Suvera Oy:ltä että Sanaskoti Oy:ltä tasapuolisesti täsmennystä koskien perustietolomakkeessa ilmoitettuja lääkärikäyntejä siten, että Suvera Oy:lle ja Sanaskoti Oy:lle annettaisiin yhtäläiset mahdollisuudet täsmennyksen antamiseen. Hankintayksikkö on siten päätynyt pyytämään täsmennystä Suvera Oy:ltä ja Sanaskoti Oy:ltä ja arvioimaan tarjouspyynnön mukaisuutta uudelleen, jonka perusteella tarjoukset on tullut myös vertailla uudelleen.

Pyydetyt tiedot tuli toimittaa hankintayksikölle 27.3.2024 kello 16.00 mennessä.

Lisäselvitysten arviointi ja tarjouspyynnön mukaisuuden arviointi

Hankintayksikkö lähetti täsmennyspyynnöt Suvera Oy:lle sekä Sanaskoti Oy:lle. Molemmat tarjoajat vastasivat täsmennyspyyntöihin annetussa määräajassa.

Koska Sanaskoti oli perustietolomakkeella ilmoittanut lääkärikäynneistä, että lääkäri tapaa jokaisen asiakkaan tulohaastattelun yhteydessä ja tarvittaessa useamman kerran ja että Sanaskodin lääkäri on konsultoitavissa viikon jokaisena päivänä, hankintayksikkö pyysi selvitystä siitä, ovatko perustietolomakkeessa tarkoitetut muut mahdolliset käynnit ("tarvittaessa") tarkoitettu palveluun kuuluviksi käynneiksi, vai ovatko vähimmäismäärän (yksi tapaaminen lääkärin kanssa tulohaastattelun yhteydessä) ylittävät käynnit erikseen veloitettavia. Sanaskoti Oy ilmoitti vastauksellaan, että palveluun kuuluu palvelukuvauksen mukaisesti vähintään kaksi lääkärikäyntiä. Hankintayksikkö päätyi vielä pyytämään tarkennusta Sanaskoti Oy:n vastaukseen lääkärikäyntien mahdollisesta erikseen veloitettavuudesta. Sanaskoti Oy vastasi hankintayksikölle annetussa määräajassa, ja vastauksessaan Sanaskoti Oy vakuutti kaikkien tarvittavien lääkärikäyntien kuuluvan palvelun hintaan.

Koska Suvera Oy oli perustietolomakkeella ilmoittanut lääkärikäynneistä, että lääkäri tapaa asiakkaan jakson aikana vähintään jakson alussa ja että lääkäri on tavattavissa tarpeen mukaan viikon jokaisena päivänä, hankintayksikkö pyysi selvitystä siitä, ovatko perustietolomakkeessa tarkoitetut muut mahdolliset käynnit ("tarpeen mukaan") tarkoitettu palveluun kuuluviksi käynneiksi, vai ovatko vähimmäismäärän (vähintään yksi tapaaminen jakson alussa) ylittävät käynnit erikseen veloitettavia. Suvera Oy ilmoitti vastauksellaan, että lääkärin vastaanotot sisältyvät palveluun ja lääkäriä pääsee tapaamaan tilaajan vaatimat kaksi kertaa jakson aikana. Lisäksi Suvera Oy ilmoitti, että lääkäriä pääsee tapaamaan kahden tapaamisen lisäksi niin monta kertaa kuin hoidon kannalta on tärkeää.

23.04.2024

Asia/9

Molemmat tarjoajat vahvistivat siten lääkärikäyntien kuuluvan palvelun hintaan. Koska tarjoajat olivat jo alun perin sitoutuneet siihen, että tarjottu palvelu täyttää palvelukuvauksessa esitetyt vaatimukset, täsmennyksen perusteella tarjoajille ei annettu mahdollisuutta muuttaa tarjouksensa sisältöä, vaan ainoastaan täsmentää lääkärikäyntejä koskevaa kirjausta. Täsmennyksellä varmistuttiin siitä, että tarjouksella ilmoitettu sitoumus palvelukuvauksessa esitettyihin vaatimuksiin ei ollut ristiriidassa perustietolomakkeen lääkärikäyntejä koskevan vastauksen kanssa. Molemmat tarjoajat olivat sitoutuneet tarjouksellaan palvelukuvauksen ehtoihin, ja täsmennyksellä varmistuttiin siitä, että lääkärikäyntejä on alun perinkin tarkoitettu olevan palvelukuvauksessa vaadittu määrä, ja perustietolomakkeessa ilmoitettu tieto (vähintään yksi lääkärikäynti, mahdollisuus myös useampaan), mahdollistaa yhtä lailla tarjouspyynnön liitteenä olevan palvelukuvauksen ehdon täyttymisen, koska myös useammat kerrat kuuluvat palvelun hintaan.

Suvera Oy:n ja Sanaskoti Oy:n tarjoukset todettiin siten tarjouspyynnön mukaisiksi, ja ne otettiin mukaan tarjousvertailuun.

Suvera Oy:n hankintaohjelmavaatimus osa-alueelle 4

Suvera Oy on tehnyt hankintaohjelmavaatimuksen sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan terveys- ja päihdepalvelujen johtajan hankintapäätöksestä 7.3.2024 § 29. Hankintaohjelmavaatimus on saapunut määräajassa.

Oikaisuvaatimuksen tekijä on vaatinut, että hankintayksikkö oikaisee Suvera Oy:n hylkäyksen ja ottaa sen tarjouksen mukaan tarjousvertailuun.

Hankintayksikkö toteaa, että se ei ole voinut sellaisenaan hyväksyä Suvera Oy:n oikaisuvaatimusta, sillä hankintamenettelyä on tullut korjata laajemmin suorittamalla useamman tarjoajan tarjouspyynnön mukaisuuden arviointi uudelleen hankintalaissa asetettuja avoimuuden, tasapuolisuuden ja syrjimättömyyden sekä suhteellisuuden periaatteita noudattaen. Hankintayksikkö toteaa, että se suorittaa tarjousten käsittelyssä tapahtuneiden virheiden vuoksi hankintapäätöksen itseoikaisun. Suvera Oy:n hankintaohjelmavaatimuksessaan esittämät vaatimukset toteutuvat tai menettävät merkityksensä hankintapäätöksen itseoikaisun myötä, eikä sillä ole asiassa enää oikeussuojan tarvetta.

Tarjousvertailu ja kilpailutuksen tulos

Tarjousten vertailuperusteena oli kokonaistaloudellinen edullisuus siten, että hinnan painoarvo on 100 prosenttia. Laadulliset kriteerit otettiin huomioon asettamalla hankinnan kohteena olevalle palvelulle tiukat vähimmäisvaatimukset.

23.04.2024

Asia/9

Hankinnassa perustetaan osa-alueittain puitejärjestely, johon tilaaja valitsee tarpeensa mukaisesti yhden tai useampia palveluntuottajia. Palveluntuottajia valitaan se määrä, joka tarvitaan arvioidun hankintatarpeen täyttämiseksi.

Jos osa-alueelle valitaan enemmän kuin yksi palveluntuottaja, ne asetetaan halvimman hinnan mukaiseen etusijajärjestykseen. Tilaaja tekee tilaukset ensisijaisesti etusijajärjestyksen ensimmäiseltä palveluntuottajalta. Mikäli ensisijainen palveluntuottaja ei pysty tuottamaan koko tarvittavaa palvelua tai tuotettu palvelu ei vastaa asiakkaan tarpeita, tilaaja tekee tilauksen seuraavalta palveluntuottajalta ja niin edelleen siten, että palvelutarve täyttyy.

Vertailutaulukko on liitteenä.

Tarjousasiakirjojen julkisuus

Tarjousasiakirjat pidetään salassa julkisuuslain 24 §:n 1 momentin 20 kohdan perusteella siihen saakka, kunnes hankintayksikkö on tehnyt ratkaisunsa uudessa hankintamenettelyssä tai päättänyt luopua hankinnasta. Opioidikorvaushoidon hankinta ja laitostuntoutus sosiaalisena kuntoutuksena hankinta kilpailutetaan uudelleen, mistä syystä aiemmassa kilpailutuksessa osa-alueille 1 ja 5 jätetyt tarjousasiakirjat eivät ole julkisia asianosaisille ennen kuin uutta hankintaa koskeva sopimus on tehty.

Sopimus

Sopimuskausi on 1.6.2024–31.5.2026. Sopimuskausi päättyy 31.5.2026, vaikka sopimuskauden alkamisajankohta siirtyisi.

Hankintasopimusta voidaan tilaajan niin päättäessä jatkaa varsinaisen sopimuskauden jälkeen enintään kahden (2) vuoden pituisella optiokaudella. Tilaaja ilmoittaa optiokauden käyttöönotosta viimeistään kuusi (6) kuukautta ennen varsinaisen sopimuskauden päättymistä.

Helsingin kaupunkia ja palveluntuottajaa sitova päätös ei synny tämän päätöksen tiedoksiannolla vaan vasta, kun osapuolet ovat allekirjoittaneet sopimuksen. Sopimus voidaan allekirjoittaa aikaisintaan 14 päivän kuluttua siitä, kun tarjoajat ovat saaneet tai heidän katsotaan saaneen päätöksen ja valitusoikeuden tiedoksi.

Hankintaoikaisu osa-alueiden 1 ja 5 osalta

Hankintalain 125 §:n mukaisesti hankinta voidaan keskeyttää vain todellisesta ja perustellusta syystä. Käsitellessään tarjouksia hankintayksikkö havaitsi, että tarjouspyyntö oli ollut epäselvä.

23.04.2024

Asia/9

Osa-alueella 1 tarjouspyynnöllä pyydettiin antamaan tarjous opioidiriippuvuuden korvaushoidon perustason palvelulle (euro/asiakas/kuukausi) ja kolmelle erilaiselle laajennetulle palvelulle (euro/asiakas/kuukausi). Tarjouspyyntö oli epäselvä siltä osin, tuliko tarjoajan antaa kunkin laajennetun palvelun kuukausihinta erikseen, vai siten että laajennetun palvelun kuukausihinta sisältää perustason palvelun kuukausihinnan. Ristiriita tarjouspyynnön eri osien välillä on aiheuttanut sen, että osa-alueelle 1 saadut tarjoukset eivät ole olleet keskenään vertailukelpoisia, eikä niitä ole voitu täsmennyksellä saattaa vertailukelpoiseksi ilman, että täsmennykset olisivat vaikuttaneet olennaisesti tarjousten sisältöön.

Osa-alueella 5 tarjouspyynnössä vähimmäisvaatimukset on kerrottu epäselvästi, kun kuntoutukseen sisältyvien asioiden listalta palvelukuvauksessa on puuttunut lääkäripalveluja koskeva vähimmäisvaatimus. Siten on jäänyt tulkinnanvaraiseksi, kuuluvatko lääkäripalvelut palveluun vai eivät, eivätkä tarjoukset siten ole olleet keskenään vertailukelpoisia. Tarjouksia ei ole voitu saattaa täsmennyksellä vertailukelpoiksi, koska se olisi merkinnyt tarjouksen sisällön olennaista muuttamista.

Tarjouspyynnön epäselvyys merkitsee, että tarjouspyyntöä ei ole laadittu hankintalain 113 §:n 1 momentissa tarkoitetulla tavalla siten, että sen perusteella olisi voitu antaa keskenään vertailukelpoisia tarjouksia.

Koska virhe on ollut tarjouspyynnössä, se on tarjoajien tasapuolisen kohtelun turvaamiseksi mahdollista korjata vain keskeyttämällä hankinta ja julkaisemalla uusi tarjouspyyntö.

Tarjouspyynnön virheellisyys on vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan hyväksyttävä syy keskeyttää hankinta. Hankintayksiköllä on siten todellinen ja perusteltu syy hankinnan keskeyttämiseen, eikä ratkaisu vaikuta syrjivästi tarjoajiin.

Hankintayksikkö tulee kilpailuttamaan hankinnan osa-alueet 1 ja 5 uudelleen.

Toimivalta

Helsingin kaupungin hallintosäännön 19 luvun 4 §:n mukaan lautakunnan, sen jaoston ja sen alaisen viranomaisen päätöksestä tehdyn hankintaoikaisun käsittelee lautakunta.

Esittelijä

sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Pia Pulkkinen, päihdepalvelujen päällikkö, puhelin: 09 310 23013

23.04.2024

Asia/9

pia.pulkkinen(a)hel.fi
Elina Takamäki, hankinta-asiantuntija, puhelin: 09 310 35937
elina.takamaki(a)hel.fi

Liitteet

1 Liite 1. Vertailutaulukko

Muutoksenhaku

A Muutoksenhaku hankintapäätökseen, sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta
B Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote
Tarjoajat

Otteen liitteet

Esitysteksti
Muutoksenhaku hankintapäätökseen, sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta
Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano
Liite 1

Tiedoksi

Asumis-, kriisi- ja päihdepalvelut
Hankinta- ja sopimuspalvelut

Päätöshistoria

Sosiaali-, terveys- ja pelastustoimiala Terveys- ja päihdepalvelut - palvelukokonaisuus Terveys- ja päihdepalvelujen johtaja 07.03.2024 § 29

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta 19.12.2023 § 266

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta 12.12.2023 § 250

Päätettävä tässä kokouksessa

10

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle asumisen ja siihen liittyvän maankäytön toteutusohjelmasta 2024–2027

HEL 2024-003498 T 10 00 00

Lausuntoehdotus

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta antaa seuraavan lausunnon kaupunginhallitukselle asumisen ja siihen liittyvän maankäytön toteutusohjelmasta 2024–2027:

”Asumisen ja siihen liittyvän maankäytön toteutusohjelmassa (jäljempänä AM-ohjelma) vuosille 2024–2027 on laajasti huomioitu Helsingin asuntopoliittiset erityistarpeet sekä tehty tarpeelliset ja ajankohtaiset toimenpide-ehdotukset niihin liittyen. Helsingissäkin on varmistettava eri keinoin kohtuuhintaisen asuntotuotannon riittävyys ja aivan erityisesti erityisryhmien asumistarpeiden toteutuminen.

Vuonna 2023 asuntojen hinnat ovat laskeneet kaupungin kaikilla kalteusalueilla, mutta vastaavaa laskua ei toistaiseksi ole nähty asuntojen vuokrissa. Yleinen kustannusten ja korkokulujen nousu on aiheuttanut huomattavia vuokrien ja vastikkeiden korotuspaineita myös kaupungin omakustannusperusteisissa asuntoyhtiöissä. Kohtuuhintaisen vuokra-asumisen kysyntää kasvattaa lisäksi Kansaneläkelaitoksen maksamien asumistukien pientyminen.

Valtion ARA-rahoituksen väheneminen voi aiheuttaa kaupungille uusia rahoitustarpeita myös tuetussa asumisessa. On hyvä, että AM-ohjelmassa nostetaan asuntotuotannon monipuolisuus keskeiseksi asuntopoliittiseksi tavoitteeksi. Lisäksi kiinnitetään erityistä huomiota asumisneuvonnan merkitykseen kohtuuhintaisen asumisen järjestämisessä ja asunnottomuuden ehkäisyssä.

AM-ohjelman tavoitteet ja toimenpiteet:

Kohtuuhintaisen asumisen edellytyksiä Helsingissä

On tärkeää, että Helsinki mahdollistaa kaikille asukkailleen heidän tarpeitaan ja tulotasoaan vastaavia asumisen ratkaisuja. On perusteltua rakentaa tarkoituksenmukainen määrä ARA-asuntoja kaupungin eri alueille jatkossakin kohtuuhintaisten asumisratkaisujen turvaamiseksi ja segregaaion ehkäisemiseksi. Erityisryhmien tarpeet tulee huomioida kaavoituksessa ja tonttipolitiikassa, ja mahdollistaa erityisryhmien asu-

minen tavalla, jossa rakentamisen kustannukset eivät nouse kohtuuttomiksi tonttien vuoksi. ARAn erityisryhmien investointiavustusten pienentyminen yhdistettynä kalliiden rakennuskustannusten tontteihin voivat tehdä erityisryhmien asuntohankkeista vaikeita toteuttaa.

Erityisryhmien tarpeita vastaava asuminen

Opiskelija- ja nuorisoasuminen

Tulevana AM-ohjelmakautena edullisten opiskelija- ja nuorisoasuntojen kysyntä voi asumistuen leikkausten seurauksena kasvaa ja kimppa-asuminen yleistyä. Kimppa-asuminen helpottaa opiskelijoiden taloutta, ja asumismuodolla voi olla positiivisia vaikutuksia opiskelijoiden sosiaalisiin suhteisiin.

Nuorisoasuntojen saatavuus on tärkeää syrjäytymisvaarassa olevien nuorten asumisen tukemiseksi. Kaupungilla tulee olla riittävä määrä asuntoja tarjottavaksi lastensuojelun jälkihuollon piirissä oleville nuorille.

Ikääntyvän väestön asuminen

Ikääntyneiden kaupunkilaisten määrän kasvu edellyttää monimuotoisten asumis- ja palvelukokonaisuuksien mahdollistamista. Seniorikeskusten rakentamisen prosessien sujuvuus on tärkeää, ja senioriasuntokohteita tulisi keskittää seniorikeskusten läheisyyteen. Seniorikeskusten rakentamisen yhteydessä on turvattava riittävät esteettömän ja turvallisen ulkoilun mahdollisuudet asukkailla. Ikäihmisille kohdennettujen asumisvaihtoehtojen toteuttaminen kaikkiin hallinta- ja rahoitusmuotoihin on kannatettava toimenpide. Ohjelmassa tulisi vielä päivittää terminologia ja puhua yhdenmukaisesti ympärivuorokautisesta palveluasumisesta.

Kehitysvammaisten, vaikeavammaisten ja autismlinkirjon henkilöiden asuminen

Kehitysvammaisille ja vaikeavammaisille tarvitaan edelleen uusia ryhmäkoteja ja asuntoryhmiä. Tavallisiin kerrostaloihin rakennettavien asumisyksiköiden lisäksi tarvitaan erillISRakennuksia vaativaa tukea tarvitseville kehitysvammaisille ja autismin kirjon asiakkaille. Siirtyminen laitoshuollosta omiin koteihin pitäisi olla mahdollista myös kaikkein vaikeimmin vammaisille henkilöille, ja korvaavien asuntojen pitäisi täyttää ajanmukaiset laatukriteerit.

Asunnottomat

Helsingissä on jo vuosia tehty tuloksellista työtä pitkäaikaisasunnottomuuden poistamiseksi. Asunnottomuus on vähentynyt, ja sen poistami-

23.04.2024

Asia/10

seksi kokonaan Helsinkiin tarvittaisiin lisää Asunto ensin -yksiköitä. Vuoden 2023 lopussa näitä asuntoja jonotti yli 300 henkilöä. Lisäksi tarvitaan myös toimenpiteitä ja palveluja, jotka ehkäisevät asunnottomuutta.

Asumisneuvonta tulee kytkeä tiiviiksi osaksi pitkäaikaisasunnottomuuden poistamisen ohjelmaa. Asumisen kalleus ja elinkustannusten nousu ovat viime vuosina lisänneet häätöjen määrää. Suurin osa häädöistä toteutuu vapaarahoitteisessa vuokra-asuntokannassa. Asunnottomuusriskissä olevia helsinkiläisiä on voitu tutkitusti auttaa asumisneuvonnan palveluilla. Asumisneuvonnan tarve on kasvanut etenkin viime vuosina huomattavasti ja vuonna 2023 asiakaskontaktit lisääntyivät 47 prosenttia. Kaupunkikonsernin omaa vuokra-asuntokantaa on myös kohdennettava riittävän tehokkaasti asunnottomuustyön tueksi.

Toimenpiteet

AM-ohjelmassa esitetyt erityisryhmien asumisen toimenpiteet ovat kannatettavia. Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta esittää toimenpiteisiin seuraavat huomiot:

Toimenpide 1. "Turvataan erityisryhmien eli päihde- ja mielenterveyskuntoutujien, kehitysvammaisten ja vammaisten, lastensuojeluasiakaiden, asumisessaan tukea tarvitsevien nuorten, hoivapalveluja tarvitsevien vanhusten, kuntapaikan saaneiden pakolaisten sekä pitkäaikaisasunnottomien asuminen tavalla, jossa asumiseen liittyvä hoiva tai asumisen tuki vastaa tarpeeseen. Varmistetaan erityisryhmien asumisen polut kevyempään tai tehostetumpaan tukiasumiseen palvelutarpeen muuttuessa." Lisäksi on turvattava asumisen polku myös normaaliin asumiseen, kun asukkaan palvelutarve on poistunut.

Toimenpide 4. "Jatketaan määrätietoisesti työtä asunnottomuuden vähentämiseksi". On tärkeää, että asunnon saamisen jälkeen jatketaan asiakkaan tukemista esimerkiksi asumisneuvonnalla ja aikuissosiaalityöllä asumisen jatkumisen turvaamiseksi.

Toimenpide 5. "Turvataan asumisneuvonta nykyisessä laajuudessaan". ARA rahoittaa tällä hetkellä asumisneuvontaa määräaikaisen lainsäädännön (Laki asumisneuvonnan tuesta kunnille vuosina 2023–2027, 1036/2022) perusteella. Rahoituksen muutoksiin on syytä varautua."

Esittelijän perustelut

Kaupunginkanslia on pyytänyt sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunnan lausuntoa kaupunginhallitukselle asumisen ja siihen liittyvän maankäytön toteutusohjelmasta 2024–2027. Lausuntoa on pyydetty 23.4.2024 mennessä.

23.04.2024

Asia/10

Lausuntoja on pyydetty myös muilta toimialalautakunnilta.

Esittelijä

sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Carl Slätis, tilapalvelupäällikkö, puhelin: 09 310 26307
carl.slatis(a)hel.fi

Liitteet

1 Luonnos_AM-ohjelmaksi_2024

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

23.04.2024

Asia/11

11

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle valtuutettu Hilikka Ahteen ym. valtuustoaloitteeseen koskien omaishoidettavien rokotuksia kotona

Pöydälle 09.04.2024

HEL 2023-015759 T 00 00 03

Lausuntoehdotus

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta antaa kaupunginhallitukselle valtuutettu Hilikka Ahteen ja 27 muun valtuutetun omaishoidettavien rokotuksia kotona koskevasta valtuustoaloitteesta seuraavan lausunnon:

”Aloitteessa esitetään, että omaishoitajilla sekä niillä omaishoidettavilla, joilla ei ole kotihoidon asiakkuutta, tulisi olla oikeus saada rokotteet kotonaan samoin kuin kotihoidon asiakkailla. Aloitteessa nähdään, että tämä omalta osaltaan tukisi omaishoitajien jaksamista vaativassa ja raskaassa työssään ja suojelisi omaishoidettavia vakavilta, henkeä ukaavilta sairauksilta.

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta toteaa, että omaishoitajat tekevät arvokasta työtä ja omaishoitajien tukeminen on tärkeää. Sekä omaishoidettavien että omaishoitajien terveydestä huolehtiminen on keskeinen tekijä omaishoidon onnistumisessa. Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta katsoo, että aloitteessa esitetty rokotuskattavuuden lisääminen on ymmärrettävä ehdotus. Sosiaali-, terveys- ja pelastustoimi ei kuitenkaan pysty toteuttamaan aloitteen mukaista omaishoitajien ja omaishoidon tuen asiakkaiden rokottamista esitetyssä laajuudessa, minkä vuoksi lautakunta ei kannata esitystä. Syyskuussa 2023 käynnistetty sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan talouden tasapainottamiseksi laadittu muutosohjelma on sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialaa sitova. Ohjelman puitteissa ei ole mahdollista lisätä resursseja ja vuokratyövoiman käyttöä, mitä kaikkien omaishoitajien ja omaishoidon tuen asiakkaiden rokottaminen vaatisi.

Kotona tapahtuvan rokottamisen laajentaminen nykyisestä

Omaishoidon tuen asiakkaita oli vuonna 2023 yhteensä 3799, joista 65-vuotiaita tai tätä vanhempia oli 1764 ja alle 65-vuotiaita oli 2035. Omaishoitajia oli viime vuonna yhteensä 3130. Jos kaikki omaishoidon tuen asiakkaat ja omaishoitajat rokotettaisiin heidän kotonaan, kuten aloitteessa esitetään, olisi rokotettavia henkilöitä yhteensä yli 6900. Kaikkien omaishoitajien ja omaishoidon tuen asiakkaiden rokottaminen ei ole lakisääteinen velvoite.

Rokottaminen kausi-influenssaa, pneumokokkia ja tämänhetkisen tiedon mukaan myös koronaa vastaan ajoittuu loka-tammikuun ajalle. Rokotetta tulee antaa kaksi, jossain tapauksissa kolme, mikä tarkoittaa 13700–20700 rokotetta. Jos rokotus rajattaisiin vain 65-vuotiaille ja tätä vanhemmille omaishoidon tuen asiakkaille ja heidän omaishoitajilleen, tarkoittaisi tämä vähintään 6600–9000 rokotetta.

Rokottaminen kotona kestää seurantoineen 20–30 minuuttia. Tämän lisäksi tulisi huomioida myös matkustamiseen ja kirjaamiseen kuluva aika sekä se, että jokaiselle rokotettavalle tulisi avata asiakkuus asiakas- ja potilastietojärjestelmään. Rokotusluvan omaava sairaanhoitaja tai terveydenhoitaja hoitaa 50 rokotettavaa noin kuudessa työpäivässä. Jos kotona rokotettaisiin 65-vuotiaat ja tätä vanhemmat omaishoidettavat ja heidän omaishoitajansa, 60 lähipalvelualueelle tarvittaisiin 15 rokottajaa, jotta rokotukset saataisiin annettua kuukauden aikana. Vaihtoehtoisesti kahden kuukauden ajalle tarvittaisiin kahdeksan hoitajaa. Tämä resurssi tulisi hankkia ostopalveluna, mikä johtaisi arviolta 100 000 euron lisäkustannuksiin. Talouden sopeuttaminen ja muutosohjelma velvoittavat sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialaa vähentämään vuokratyövoiman käyttöä. Lisäksi rokottamisen rajaaminen vain iäkkäiden omaishoitoperheiden palveluksi ei ole käytännössä mahdollista, koska se asettaisi eri ikäiset omaishoitoperheet eriarvoiseen asemaan.

Kansallinen rokotusohjelma ja rokotuksiin hakeutuminen

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunnan näkemyksen mukaan nykyinen käytäntö ei vaaranna kohtuuttomasti omaishoidettavien terveyttä eikä omaishoitajien jaksamista. Rokotus toistuu vain syystehosteen aikaan eikä vaadi ympärivuotista tai jatkuvaa hakeutumista rokotuspisteille rokotteen saamiseksi. Suurin osa omaishoidon tuen asiakkaista ja omaishoitajista pystyy hakeutumaan rokotuspisteelle. Jos asiakkaan tuen tarve on lisääntynyt, voi olla aihetta avata hänelle kotihoidon asiakkuus, jolloin kotihoito hoitaisi tarvittaessa myös influenssa- ja koronarokotukset asiakkaan kotona.

Omaishoidon tuen asiakkaista kotihoidon tai kotipalvelun asiakkaina on yhteensä 13 prosenttia. Iäkkäistä omaishoidon tuen asiakkaista säännöllistä kotihoitoa saa 27 prosenttia ja alle 65-vuotiaista 1,5 prosenttia saa säännöllistä kotipalvelua. Kotihoito rokottaa jatkossakin kotihoidon asiakkaina olevat omaishoidettavat ja heidän viralliset omaishoitajansa, mikäli asiakas ei pysty itse tai läheisen avustamana hakeutumaan rokotuspisteelle. Kotihoidon asiakkuuden avaaminen perustuu tapauskohtaiseen arviointiin.

Sekä alle 65-vuotiaiden että tätä vanhempien omaishoidon tuen asiakkaiden ja omaishoitajien rokotuksista huolehditaan kansallisen rokotusohjelman mukaisesti ja siihen kuuluvat rokotteet ovat maksuttomia. Kansalliseen rokotusohjelmaan kuuluvan perusrokotussuojan lisäksi riskiryhmiin kuuluville tarjotaan heille räätälöityä rokotussuojaa tiettyjä sairauksia vastaan. Myös nämä rokotukset kuuluvat kansalliseen rokotusohjelmaan ja ovat saajalleen maksuttomia. Ne annetaan neuvolassa, koulu- tai opiskeluterveydenhuollossa tai omalla terveysasemalla. Helsingin sairaaloiden vuodeosastot, seniorikeskukset ja palvelutalot rokottavat omat asiakkaansa.

Omaishoitajien jaksamista ja hyvinvointia koskeva asiakaskysely

Sosiaali-, terveys- ja pelastustoimiala on tunnistanut haasteeksi, että omaishoitotilanteisiin liittyy hyvinvointia heikentäviä riskitekijöitä. Tämän takia toimiala järjesti vuodenvaihteessa 2023–2024 omaishoitajille osoitetun asiakaskyselyn, jonka tavoitteena oli selvittää omaishoitajien jaksamista, hyvinvointia, tuen tarpeita sekä tyytyväisyyttä omaishoittoon sekä sitä tukeviin palveluihin. Kyselyn perusteella toiveet rokotuksista eivät näkyneet avoimissa vastauksissa, vaan eniten tukevissa palveluissa painottuivat konkreettiset avut arkeen, kuten siivouspalvelu ja omaishoidon tuen vapaapäivät. Tutkimuksen tuloksia on tarkoitus hyödyntää omaishoidon ja sitä tukevien palvelujen kehittämisessä. Kyselyn tuloksista tullaan tiedottamaan Helsingin kaupungin internetsivuilla keväen 2024 aikana.

Terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointi

Aloitteen mukainen rokotekäytäntö lisäisi rokotekattavuutta. Rokotusten laajentaminen kotiin tarjoaisi lisäsuojaa omaishoidon asiakkaille ja heidän hoitajilleen. Omaishoidettavissa on asiakkaita, joilla on heikentynyt immunitetti, ja heidän osaltaan aloitteen mukainen rokottaminen toisi mahdollisesti lisäsuojaa. Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta katsoo, että nykyinen rokotuskäytäntö ei aiheuta merkittävää vaaraa omaishoidettavien terveydelle eikä rasita omaishoitajia kohtuuttomasti. Jos omaishoidon tuen asiakkaan tilanne kokonaisuutena arvioituna tarvitsee kotihoidon palveluita, voidaan hänelle avata kotihoidon asiakkuus, jolloin asiakas voidaan rokottaa tarvittaessa kotona nykykäytännön mukaisesti."

Esittelijän perustelut

Kaupunginkanslia on pyytänyt sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunnan lausuntoa kaupunginhallitukselle valtuutettu Hilikka Ahteen ja 27 muun valtuutetun valtuustoaloitteesta koskien omaishoidettavien rokotuksia kotona.

23.04.2024

Asia/11

Lausuntoa on pyydetty 3.5.2024 mennessä.

Esittelijä

sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Soili Partanen, arviointitoiminnan johtaja, puhelin: 09 310 69984
soili.partanen(a)hel.fi
Maarit Sulavuori, perhe- ja sosiaalipalvelujen johtaja, puhelin: 09 310 62401
maarit.sulavuori(a)hel.fi
Minna Schalin, toiminnansuunnittelija, puhelin: 09 310 44569
minna.schalin(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuustoaloite 13.12.2023 Ahde Hilikka Omaishoidettaville oikeus roko-
tuksiin kotona

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta 09.04.2024 § 68

23.04.2024

Asia/14

14

Kaupungin viranomaisten päätösten seuraaminen

Päätösehdotus

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta päättää, ettei se ota käsiteltävään seuraavien viranomaisten alla mainittuina päivinä tekemiä päätöksiä:

Toimialajohtaja 12.4.2024

[115 § Henkilötietojen käsittelyä hätäkeskustoiminnassa koskevien toimintatapakuvausten hyväksyminen](#)

Toimialajohtaja 16.4.2024

[116 § Väliaikaisen hankinnan järjestäminen, asiakaskuljetuksen liikennöinti, osa-alue 13](#)

Toimialajohtaja 18.4.2024

[118 § Kotihoidon palvelusetelin sääntökirja](#)

Sairaala-, kuntoutus- ja hoivapalvelujen johtaja 11.4.2024

[19 § Apuvälinepalveluiden apuvälineiden huolto- ja korjauspalveluiden hankinnan keskeyttäminen](#)

Pelastuskomentaja 8.4.2024

[15 § Päätös hallinnollisten pakkokeinojen asettamisesta](#)

Pelastuskomentaja 10.4.2024

[16 § Pelastuslainmukainen viranomainen](#)

[17 § Päätös hallinnollisten pakkokeinojen asettamisesta](#)

Pelastuskomentaja 18.4.2024

[18 § Päätös hallinnollisten pakkokeinojen asettamisesta](#)

Hallintojohtaja 18.4.2024

[12 § Omaolon chat-integraatio sidosryhmähankinta DigiFinland Oy:lta](#)

[13 § Terveystyöyhtiön hankkeen sidosryhmähankinta Oy Apotti Ab:lta](#)

Tietohallintojohtaja 28.3.2024

23.04.2024

Asia/14

[13 § Apotin Omaolon datansiirtointegraatio](#)

Tietohallintojohtaja 12.4.2024

[14 § Pilotti-projektissa tehdyn Power BI -raporttien jatkokehitystyö](#)

[15 § InterRAI-integraatio Apotti-järjestelmään, lisätyöt](#)

Tietohallintojohtaja 16.4.2024

[17 § Suun terveydenhuollon Effican potilastietoaineiston välittäminen Kanta-arkistoon, jatkohankinta](#)

[18 § Tiedonsiirtoratkaisun toteutus Apotin tietokannoista](#)

Tietohallintojohtaja 17.4.2024

[19 § ETL / Datainsinööri](#)

[20 § Konsultaatiota Apotin tietorakenteesta ja sisällöstä](#)

[21 § Konsultti – tiedonhallinta, tietomalli, datakatalogi](#)

Esittelijän perustelut

Kuntalain 92 §:n 4 momentin perusteella asia on otettava ylemmän toimielimen käsiteltäväksi sen ajan kuluessa, jossa kuntalain 134 §:ssä tarkoitettu oikaisuvaatimus päätöksestä on tehtävä. Kuntalain 138 §:n mukaan oikaisuvaatimus on tehtävä 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Kuntalain 92 §:n 5 momentin mukaan ylemmän toimielimen käsiteltäväksi ei saa ottaa lain tai asetuksen mukaisia lupa-, ilmoitus-, valvonta- tai toimitusmenettelyä koskevia asioita taikka yksilöön kohdistuvia opetustoimen, terveydenhuollon tai sosiaalitoimen asioita.

Helsingin kaupungin hallintosäännön 19 luvun 3 §:n 2 momentin mukaan toimialalautakunta tai apulaispormestari voi ottaa lautakunnan käsiteltäväksi asian, jossa sen alainen toimielin tai viranhaltija on tehnyt päätöksen. Toimialajohtaja voi ottaa toimialalautakunnan käsiteltäväksi asian, jossa sen alainen viranhaltija on tehnyt päätöksen. Lisäksi toimielin, jolla on otto-oikeus, voi etukäteen päättää, ettei se käytä otto-oikeutta tiettyihin päätöksiin tai että otto-oikeuden käyttöaika on säädettyä lyhyempi.

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta on päättänyt 17.1.2023 § 13, mihin sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunnan alaisten toimielinten ja viranhaltijoiden päätöksiin se ei käytä otto-oikeuttaan.

Esittelijä

23.04.2024

Asia/14

sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Veera Komulainen, hallintoasiantuntija, puhelin: 09 310 36594
veera.komulainen(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano